

NORGES OFFISIELLE STATISTIKK. VIII. 179.

MEIERIBRUKET I NORGE

i 1930.

(L'industrie laitière de la Norvège en 1930.)

Utgitt av

DET STATISTISKE CENTRALBYRÅ.

OSLO.

I KOMMISJON HOS H. ASCHHOUG & CO.

1932.

Pris: Kr. 1.25.

Norges Offisielle Statistikk, rekke VIII. (Statistique Officielle de la Norvège, série VIII.)

Rekke VIII.

Trykt 1930:

- Nr. 110. Norges industri 1927. (*Statistique industrielle de la Norvège.*)
 — 111. Det civile veterinærvesen 1928. (*Service vétérinaire civil.*)
 — 112. Rekruttering 1922—26. (*Recrutement.*)
 — 113. Fattigvesenet 1926 og 1927. (*Assistance publique.*)
 — 114. Den Norske Statskasses finanser 1913/14—1930/31. (*Finances de l'État.*)
 — 115. Sinssykeasylenes virksomhet 1928. (*Hospices d'aliénés.*)
 — 116. Sundhetstilstanden og medisinalforholdene 1927. (*Rapport sur l'état sanitaire et médical.*)
 — 117. Meieribruket i Norge i 1928. (*L'industrie laitière de la Norvège en 1928.*)
 — 118. Lønninger 1929. (*Gages et salaires.*)
 — 119. Forsikringselskaper 1928. (*Sociétés d'assurances.*)
 — 120. Statistikken over betalingsforholdene 1887—1929. Konkurs, nam osv. (*Faillites, saisies-exécutions, etc.*)
 — 121. Norges jernbaner 1928—1929. (*Chemins de fer norvégiens.*)
 — 122. Sjømannsforsikringen 1927. Fiskeriforsikringen 1927. (*Assurances contre les accidents des marins pêcheurs.*)
 — 123. Fagskolestatistikk 1926/27—1928/29. (*Écoles professionnelles.*)
 — 124. Alkoholstatistikk 1928—1929. (*Statistique de l'alcool.*)
 — 125. Norges telegrafvesen 1928—1929. (*Télégraphes et téléphones de l'État.*)
 — 126. Norges postvesen 1929. (*Statistique postale.*)
 — 127. Arbeidslønnen i jordbruket. Driftsåret 1929—1930. (*Salaires des ouvriers agricoles 1929—1930.*)
 — 128. Skolevesenets tilstand 1927—1928. (*Instruction publique.*)
 — 129. Industriarbeiderforsikringen. Ulykkesforsikringen 1927. (*Assurances contre les accidents du travail.*)
 — 130. Norges kommunale finanser 1927—28. (*Finances des communes.*)
 — 131. Norges Brandkasse 1926—1928. (*Statistique de l'office national d'assurance contre l'incendie.*)
 — 132. Private aktiebanker 1929. (*Banques privées par actions.*)
 — 133. Kriminalstatistikk 1927 og 1928. (*Statistique de la criminalité pour les années 1927 et 1928.*)
 — 134. Jordbrukstillingen 20 juni 1929. Første hefte. Husdyrhold. (*Recensement du 20 juin 1929. Bétail.*)
 — 135. Norges fiskerier 1928. (*Grandes pêches maritimes.*)
 — 136. Meglingsinstitusjonens virksomhet. Tariffavtaler og arbeidskonflikter 1929. (*Entremise publique. Conventions collectives et conflits du travail en 1929.*)
 — 137. Norges bergverksdrift 1929. (*Mines et usines.*)
 — 138. Norges handel 1929. (*Commerce.*)
 — 139. Forsikringselskaper 1929. (*Sociétés d'assurances.*)
 — 140. Landbruksareal og husdyrhold 1930. Representativ telling. (*Superficies agricoles et élevage du bétail de l'année 1930. Recensement représentatif.*)
 — 141. Sykeforsikringen 1929. (*Assurance-maladie.*)

Trykt 1931:

- Nr. 142. Sundhetstilstanden og medisinalforholdene 1928. (*Rapport sur l'état sanitaire et médical.*)
 — 143. Norges sparebanker 1929. (*Caisses d'épargne.*)
 — 144. Civil rettspleie 1928 og 1929. (*Justice civile.*)
 — 145. Jordbrukstillingen 20 juni 1929. Annet hefte. Arealet og dets anvendelse m. v. (*Recensement du 20 juin 1929. La superficie et son emploi, etc.*)
 — 146. Norges jernbaner 1929—30. (*Chemins de fer norvégiens.*)

NORGES OFFISIELLE STATISTIKK. VIII. 179.

MEIERIBRUKET I NORGE

i 1930.

(L'industrie laitière de la Norvège en 1930.)

Utgitt av

DET STATISTISKE CENTRALBYRÅ.

OSLO.

I KOMMISJON HOS H. ASCHHOUG & CO.

1932

Tidligere utkommet:

Meieribruket i Norge i 1925, Norges Off. Statistikk, VIII, 31.

—»—	1926,	—»—	,	»	58.
—»—	1927,	—»—	,	»	83.
—»—	1928,	—»—	,	»	117.
—»—	1929,	—»—	,	»	152.

For tidligere år se Byråets femårslige publikasjoner:

Jordbruk og fedrift 1876—1885, 1886—1890, 1891—1895, 1896—1900, 1901—1905, 1906—1910, 1911—1915 og 1916—1920, samt Statistikk angaaende det norske Jordbrug 1871—1875.

Innhold.

	Side
Oversikt.	
I. Det statistiske materiale	1
II. Meieribrukets omfang, almindelige driftsbetingelser og driftsresultater	1
1. Meierienes antall og beliggenhet	1
2. Meierienes eiendoms- og driftsform, driftstid, personale og brandtakst	2
3. Innveiet melkemengde samt tilbakelevering av skummetmelk og myse m. v.	4
4. Melkens fettinnhold, avregningsformer og meierienes fordeling i størrelsesgrupper	5
5. Produksjon av smør, ost og mysost	7
6. Salg av melk m. v.	9
7. Meierienes fordeling etter produksjonsretning	10
8. Meieridriftens økonomiske resultater	11
III. De enkelte meieritypers driftsforhold	13
1. Melkesalgsmeierier	14
2. Melkemottagelsesstasjoner	15
3. Smørmeierier	16
4. Setermeierier	17
5. Fetostysterier	17
6. Mysostkokerier	19
7. Kombinerte smør- og ostmeierier	21
8. Gammelostysterier	22
9. Kondenseringsfabrikker	23
10. Sammendrag	23
Tabeller.	
1. Meieriene fordelt etter produksjonsretning	25
2. Gjennomsnittlig melkemengde, antall personer og brandtakst ved produksjons- og melkesalgsmeierier og mottagelsesstasjoner	25
3. Antall meierier, deres beliggenhet, eiendomsform, driftstid, personale og brandtakst m. v.	26
4. Innveiet melkemengde samt tilbakelevering av skummetmelk og myse m. v.	26
5. Melkens fettinnhold, avregningsformer og meierienes fordeling på størrelsesgrupper	28
6. Produksjon av smør, ost og mysost	28
7. Salg av melk	30

Table des matières.

Aperçu.

I. Matériaux statistiques	1
II. Volume, conditions et résultats d'exploitation de l'industrie laitière	1
1. Nombre et situation des laiteries	1
2. Formes de propriété et d'exploitation, campagne et personnel des laiteries; taxation en cas d'incendie	2
3. Quantité du lait traité et renvois du lait écrémé et petit-lait aigre, etc.	4
4. Contenu de graisse du lait, modes du payement et répartition des laiteries par groupes de grandeur	5
5. Production de beurre, fromage et fromage du petit-lait aigre	7
6. Vente du lait, etc.	9
7. Répartition des laiteries par direction de production	10
8. Résultats économiques de l'industrie laitière	11
III. Conditions d'exploitation des différents types de laiterie.	13
1. Laiteries de vente de lait	14
2. Stations de réception du lait	15
3. Laiteries de beurre	16
4. Laiteries de montagnes	17
5. Fabriques de fromage gras	17
6. Fabriques du fromage fait avec petit-lait aigre	19
7. Laiteries de beurre et de fromage combinées.	21
8. Fabriques du fromage fait.	22
9. Fabriques du lait condensé	23
10. Résumé	23

Tableaux.

1. Répartition des laiteries par direction de production	25
2. Quantité du lait moyenne, nombre des personnes et taxation en cas d'incendie aux laiteries de production et de vente de lait et aux stations de réception du lait	25
3. Nombre, situation, formes de propriété, campagne, personnel des laiteries, taxation en cas d'incendie, etc.	26
4. Quantité du lait traité et renvois du lait écrémé et petit-lait aigre	26
5. Contenu de graisse du lait, modes du payement et répartition des laiteries par groupes de grandeur	28
6. Production de beurre, fromage et fromage du petit-lait aigre	28
7. Vente du lait	30

Oversikt.

I. Det statistiske materiale.

På samme måte som for de tidligere år har man også for 1930 gjennom utsendte skjemaer innhentet detaljerte oppgaver fra hvert av rikets meierier m. v.

Ved innhentelse av oppgavene til meieristatistikken for 1930 blev det brukt samme skjema som i 1926, dog med tilføielse av et par nye spørsmål. Dette skjema skiller sig fra det som blev brukt i årene 1927, 1928 og 1929 ved at en rekke spørsmål om eiendomsforhold, brandtakst, personale, leverandører, antall melkekyr hos leverandørene, meieriets beliggenhet, avregningsforhold m. v. er tatt med. Foruten disse spørsmål, som det er tanken å ta med hvert femte år, omfatter skjemaet under de almindelige opplysninger også spørsmål om driftstid, forpaktning, fettprocent og om oppgjør foretas efter denne eller om annen kvalitetsbetaling brukes.

Foruten disse mere almindelige opplysninger innhentes oppgaver over innveiet melkemengde, salg av melk, tilbakelevering til leverandørene av skummetmelk og myse, produksjonsoppgaver og oppgaver over driftsresultatet. Derimot har man ikke tatt opp igjen spørsmålene fra 1925 om den finansielle stilling. For opplysninger om eldre norsk meieristatistikk henvises til Meieribruket i Norge i 1925.

Meierikonsulentene har også i 1930 til dels hjulpet til med innhentelsen av oppgavene og revisjonen av dem før de blev sendt til Byrået. Derved er disse oppgaver blitt fullstendigere og bedre enn de ellers vilde være. Ved siden herav har man særlig fra de større bymeierier innhentet enkelte spesielle oppgaver.

Foruten utarbeidelse av almindelige oversikter over driftsforhold og driftsresultater m. v. har man også bearbeidet materialet efter de enkelte rene driftstyper. Denne mere detaljerte bearbeidelse, som omfatter de meierier som har gitt fullstendige driftsoppgaver, vil man søke å gjøre utførligere efterhvert som forholdene kan gjøre dette mulig.

II. Meieribrukets omfang, almindelige driftsbetingelser og driftsresultater.

1. Meierienes antall og beliggenhet (tabell 3).

For 1930 har man oppgaver fra i alt 643 meierier, således nogen færre enn i 1929, da det var 650. Oppgaven omfatter foruten produksjons- og melkesalgsmeierier også melkemottagelsesstasjoner og kondenseringsfabrikker.

Antall og fordeling fylkesvis fremgår av tabell 3.

Meierienes antall i de senere år og deres fordeling mellom bygder og byer fremgår av følgende oppgave:

År.	Samlet antall meierier.	Herav i bygder.	i byer.
1900	845	784	61
1910	742	677	65
1915	698	620	78
1920	552	486	66
1925	602	540	62
1926	619	550	69
1927	614	542	72
1928	645	570	75
1929	650	575	75
1930	643	569	74

Nedgangen i antall meierier fra 1900 til 1920 skyldes foruten en centralisering av meieridriften også for en del de uregelmessige driftsforhold i perioden 1915—1920, da flere meierier innstillet driften. Nedgangen faller bare på landdistriktene. For byene var der stigning fra 1900—1915. Siden nedgang til 1925.

Sammenlignet med opgaven for 1929 fremgår det at driften har vært innstillet ved 23 meierier som man hadde opgaver for i det år. 11 nye meierier har begynt driften i 1930, og dessuten er drift gjenoptatt ved 5 meierier. Nedgangen i antall meierier fra 1929 til 1930 blir således 7.

Om beliggenheten i forhold til nærmeste jernbanestasjon eller brygge har i alt 562 meierier gitt opplysninger. Av disse ligger 215 eller 38.3 pct. i en avstand av inntil 1 km., 189 eller 33.6 pct. mellom 1 og 10 km., 83 eller 14.8 pct. mellom 10 og 20 km., og 75 eller 13.3 pct. har over 20 km. til nærmeste stasjon eller brygge. Fylkesvis fordeling finnes i tabell 3.

2. Meierienes eiendomsforhold, driftsform, driftstid, personale og brandtakst (tabellene 2 og 3).

De foreliggende opgaver viser at leverandørene alltid har vært eiere av den overveiende del av meieriene. Helt til 1925 viste det sig også at leverandørenes procentandel var stigende. Siden 1925 har det vært en ubetydelig tilbakegang i procenten. Etter opgavene for 1900, 1910 og 1915 var leverandørene eiere av ca. 83 pct. av alle meierier. Procenten øker til 84.4 i 1920 og til 91.2 i 1925. I 1930 var leverandørene eiere av 89.4 pct. av meieriene.

Privatmeieriene finnes vesentlig i Østfold, Akershus med Oslo, Buskerud og Vestfold, hvor man har 45 av de 68 privatmeierier, eller omtrent nøyaktig to tredjedeler av disse.

Eiendomsforholdet kan også bedømmes etter forholdet mellom antall melkeleverandører og antall andelseiere. For hele riket var der i 1930 55 401 melkeleverandører. Herav var 46 391 andelseiere, svarende til 83.7 pct. For 1926 var tallene henholdsvis 51 975 og 42 341 og 81.5 pct. Antall melkekyr hos melkeleverandørene i 1930 var 333 487, derav 273 858 eller 82.1 pct. hos andelseierne. For 1926

var tallene henholdsvis 324 933, 259 339 og 79.8 pct. Andelseierne utgjør således ikke så stor procent av alle melkeleverandører som meierier som eies av leverandørene utgjør av alle meierier. Man må da huske på at der er mange andelsmeierier hvor en del av leverandørene ikke er andelseiere.

Av tallene kan man enn videre beregne at andelseierne i 1930 hadde gjennomsnittlig 5.9 melkekyr hver, mens de andre leverandører gjennomsnittlig hadde 6.6 melkekyr hver. Dette er litt mindre enn i 1926, da gjennomsnittet blev beregnet til henholdsvis 6.1 og 6.8 kyr.

Fylkesvise opgaver over antall leverandører og deres melkekyr i 1926 og 1930.

Fylke.	Leverandører				Melkekyr			
	1926.		1930.		1926.		1930.	
	I alt.	Derav andels-havere.	I alt	Derav andels-havere.	I alt.	Hos andels-havere.	I alt.	Hos andels-havere.
Østfold	3 035	2 004	3 416	2 276	25 281	15 818	30 536	20 102
Akershus og Oslo	3 801	2 899	3 807	2 897	32 187	25 053	32 084	25 096
Hedmark	2 740	1 335	3 106	1 592	25 367	12 271	27 905	14 281
Opland	4 748	2 925	5 203	4 334	42 247	28 814	43 576	37 914
Buskerud	1 727	1 506	1 933	1 567	12 865	11 382	14 487	12 381
Vestfold	2 828	1 673	2 659	1 636	20 358	11 912	20 632	12 176
Telemark	1 840	1 778	2 281	2 248	11 116	10 840	12 463	12 260
Aust-Agder	1 232	1 102	1 466	1 362	3 959	3 569	6 847	6 382
Vest-Agder	2 165	2 043	2 469	2 295	6 451	6 114	7 323	6 790
Rogaland	5 544	5 164	5 659	5 343	32 335	30 887	32 738	31 401
Hordaland og Bergen	4 691	4 414	5 155	4 738	23 537	22 398	22 596	20 982
Sogn og Fjordane	2 083	1 667	2 296	1 880	10 769	8 973	11 812	10 156
Møre	5 412	4 895	5 754	4 960	23 763	21 941	22 002	19 489
Sør-Trøndelag	3 361	3 068	2 984	2 727	20 363	18 677	15 484	15 039
Nord-Trøndelag	3 046	2 594	2 965	2 526	19 685	17 247	19 552	16 739
Nordland	1 951	1 614	2 123	1 972	8 274	7 385	6 620	6 156
Troms og Finnmark	1 771	1 660	2 125	2 038	6 376	6 058	6 830	6 514
Riket 1926 og 1930.	51 975	42 341	55 401	46 391	324 933	259 339	333 487	273 858

De fleste meierier blir drevet av eieren. I 1930 således 598 av 643, d. v. s. 93.1 pct. Det er meget sjelden at privatmeieriene blir bortforpaktet. For 1930 har man således bare opført 2 privatmeierier som bortforpaktet. I 1926 var der 5. Oplysningene om dette er dog ofte mangelfulle. Der var i alt 532 meierier som leverandørene selv både eiet og drev, svarende til 82.7 pct. av alle meierier.

117 meierier var forbundet med annen virksomhet. Derav 34 med innkjøpslag og 71 med handel, samt 12 med andre virksomheter. Tilknytningen til innkjøpslag er almindeligst i Trøndelagen, Akershus, Opland og Buskerud, og til handel vesentlig på Østlandet og Oplandene samt i Hordaland.

Om driftstidens lengde opplyses at 514 eller ca. 80 pct. var i drift hele året. 50 var i drift 9—11 måneder, 45 var i drift 6—8 måneder og 34 hadde kortere driftstid. De 2 grupper med en driftstid fra 6—11 måneder omfatter hovedsakelig meierier med driftstans i setertiden, og gruppen med den korteste driftstid omfat-

ter setermeierier som bare er i drift om sommeren, samt andre som av mere tilfældige årsaker får en kort driftstid.

Personalet utgjorde i 1930 i alt 3 285; herav var 1 672 menn og 1 613 kvinner.

Følgende oversikt viser utviklingen i de senere år:

År.	Menn.	Kvinner.	I alt.
1910	1 021	1 710	2 731
1915	1 214	1 686	2 900
1920	1 237	1 519	2 756
1925	1 464	1 694	3 158
1926	1 533	1 699	3 232
1930	1 672	1 613	3 285

I de senere år er således den mannlige arbeidskraft i meieribruket steget raskere enn stigningen i det samlede personale.

I 1930 var der i kondenseringsindustrien beskjeftiget 340 personer, derav 229 menn og 111 kvinner. I meieribruket for øvrig var der således i virksomhet 1 443 menn og 1 502 kvinner, tilsammen 2 945 personer. Utenom kondenseringsindustrien var der gjennomsnittlig 6.2 personer ved hvert produksjons- og melkesalgsmeieri og 1.5 personer ved hver mottagelsesstasjon. For produksjons- og melkesalgsmeierier veksler det gjennomsnittlige personale ved hvert meieri fra 1.6 i Sogn og Fjordane til 22.1 i Akershus og Oslo. De fleste fylker har mellom 4 og 7 personer pr. meieri. For mottagelsesstasjonene veksler fylkestallene på en enkelt undtagelse nær mellom 1.0 og 2.3 personer pr. anlegg.

Det gjennomsnittlige antall personer pr. 1 mill. kg. behandlet melk veksler betydelig fra fylke til fylke. Ved produksjons- og melkesalgsmeieriene således fra 3.6 i Østfold til 11.5 i Sogn og Fjordane. De fleste fylkestall ligger dog mellom 5.5 og 7.6. Gjennomsnittet er på 6.7.

For mottagelsesstasjonene veksler oppgavene mellom 2.1 i Opland og 8.6 i Hordaland og Sogn og Fjordane. Gjennomsnittet for mottagelsesstasjonene er 4.1 personer pr. 1 mill. kg. behandlet melk.

Brandtakstens størrelse vil selvsagt delvis være avhengig av tidspunktet for taksten. I 1930 var den for alle anlegg opgitt til 58.45 mill. kr., hvorav 3.09 mill. kr. på annen virksomhet. I 1926 var tallene henholdsvis 60.98 og 3.24 mill. kr. For produksjons- og melkesalgsmeieriene var brandtaksten pr. meieri gjennomsnittlig 109 000 kroner; minst i Møre med kr. 71 000 og størst i Hordaland med kr. 201 000. For mottagelsesstasjonene er brandtaksten gjennomsnittlig kr. 28 000 pr. anlegg.

3. Innveiet melkemengde samt tilbakelevering av skummetmelk og myse m. v.

(tabell 4).

Foruten oppgaver over melk innveiet fra egne leverandører er der også tatt inn oppgaver over melk mottatt fra andre meierier. Ved siden av oppgavene over tilbake-

sendelse av skummetmelk og myse til leverandørene har man i tabellen også opgave over skummetmelk og myse, som er foret op ved meieriene, samt ikke nyttet myse. Når melkemengden har vært opgitt i liter, er der foretatt omregning til kg. efter en spesifikk vekt av 1.032.

Den innveiede melkemengde var i 1930 422 476 468 kg. kumelk, 5 172 414 kg. geitmelk og 27 022 kg. fløte, tilsammen 427 675 904 kg. I 1929 blev der i alt innveiet 408 899 822 kg. Stigningen fra 1929 til 1930 er således 18 776 082 kg., svarende til 4.39 pct.

Akershus og Oslo har innveiet mest kumelk, i alt 56.4 mill. kg. Derefter har Østfold 52.9 og Rogaland 50.2 mill. kg. Minst har Aust-Agder med 6.1, Troms og Finnmark med 6.4 og Nordland med 6.9 mill. kg.

Geitmelk er ikke innveiet i Østfold, Akershus, Vestfold, Telemark og Aust-Agder. Opland fylke har innveiet 2 475 967 kg. geitmelk, svarende til 47.8 pct. av den samlede geitmelk. Dette er over tre ganger så meget som i nogen av de andre fylker. Nærmest kommer Sogn og Fjordane med 810 952 kg. og Troms og Finnmark med 537 974 kg.

En del av den direkte innveiede melkemengde blir levert videre til andre meierier (se oppgavene over «mottatt fra andre meierier»). I 1930 utgjorde denne engrosomsetning 80.3 mill. kg. helmelk, 2.4 mill. kg. skummetmelk og 1.7 mill. kg. fløte, i alt 84.4 mill. kg. Det vesentligste herav faller på meieriene i Oslo, Bergen og Trondheim. Således er der på Akershus og Oslo 56.6 mill. kg., på Hordaland og Bergen 10.6 mill. kg. og på Sør-Trøndelag 8.2 mill. kg.

Tilbakeleveringen av skummetmelk og myse viser fremdeles sterk økning. Av skummetmelk er der i 1930 tilbakelevert 49.9 mill. kg. og av myse 21.0 mill. kg. mot henholdsvis 41.6 og 16.3 mill. kg. i 1929. De fylker som har tilbakelevert mest av henholdsvis skummetmelk og myse er: Østfold 5.9 og 2.9 mill. kg., Akershus 8.5 og 1.0 mill. kg., Hedmark 5.2 og 3.6 mill. kg., Rogaland 6.3 og 3.5 mill. kg. og Sogn og Fjordane 4.5 og 0.6 mill. kg.

Ved meieriene er der foret op 1 060 272 kg. skummetmelk og 2 799 323 kg. myse mot 743 453 kg. skummetmelk og 3 395 218 kg. myse i 1929. Der er således betydelig stigning for skummetmelk, men nedgang for myse. Ikke nyttet myse utgjør 1 910 669 kg. i 1930 mot 3 125 606 kg. i 1929.

4. Melkens fettinnhold, avregningsformer og meieriernes fordeling i størrelsesgrupper (tabell 5).

Melkens verdi er for en vesentlig del avhengig av fettinnholdet. Det skulde derfor være naturlig at fettbestemmelse blev utført for all melk, og at avregning foregikk på dette grunnlag. I de senere år har man derfor også sett at fettbestemmelse av melken er blitt mere almindelig. Flere og flere meierier har gått over til avregning på dette grunnlag. Likeså har kvalitetsbestemmelse ved reduktaseprøve vunnet mere frem.

Regelmessig fettbestemmelse har i 1930 vært utført ved 544 meierier eller ca. 85 pct. av alle meierier, mot henholdsvis 417 og 67 pct. i 1926. Fettprocenten er i gjennomsnitt 3.63. Den veksler fra 3.50 i Vestfold til 3.81 i Vest-Agder. Av de enkelte meierier hadde 4 en gjennomsnittlig fettprocent under 3.25, 96 mellom 3.26 og 3.50, 315 mellom 3.51 og 3.75 og 90 over 3.76 pct. fett i melken.

Det har vært almindelig regel ved våre meierier å ha oppgjør med leverandørene for melken hver måned. I 1930 har 570 meierier eller ca. 89 pct. oppgitt at avregning foregår hver måned. Av de øvrige meierier har nogen få oppgjør hver uke eller hver 14de dag. Setermeieriene har gjerne oppgjør for hele tiden under ett, etterat seterdriften er slutt for sommeren. Dessuten er der noen meierier som av særlige årsaker har vanskelig for å gjennomføre regelmessige oppgjørsterminer.

De fleste meierier har oppgjør for melken innen 3 uker etter leveringsmånedens slutt. 458 meierier opplyser at oppgjør finner sted innen 1 måned, og 104 har oppgjør over 1 måned etter leveringsmånedens slutt. For de øvrige meierier mangler oppgaver over dette.

Avregning etter fettinnhold har i 1930 vært anvendt ved 499 meierier, mot 458 i 1929. 5 meierier har avregnet etter diff. 0.4, 135 etter diff. 0.3, 234 etter diff. 0.2, 42 etter diff. 0.1, mens 83 ikke har oppgitt hvilken differens som er brukt ved avregningen. Ved 144 meierier er melken betalt etter fast pris pr. kg. Reduktaseprøve har vært brukt ved 152 meierier i 1930 mot 128 i 1929. Avregning etter denne er dog ikke alltid gjennomført.

Meieriernes størrelse blir som regel bedømt etter melkemengden. I de fleste tilfelle er det det samme enten den innveiede eller den behandlede melkemengde blir brukt som mål, men for å få sammenligning med tidligere oppgaver har man foretatt fordelingen på grunnlag av innveiet melk. Derved vil nogen få av de store meierier komme med blandt de mindre meierier. I følgende oversikt har man sammenstillet oppgavene fra 1900 og utover.

Ar.	Antall meierier med innveiet kg. melk pr. år.					
	Under 100 000.	100 000—200 000.	200 000—500 000.	500 000—1 000 000.	1 000 000—2 000 000.	Over 2 000 000
1900	310	247	207	47	7	7
1910	225	196	203	65	28	15
1915	178	173	198	85	32	21
1920	116	106	187	86	34	23
1925	105	114	185	123	40	35
1926	112	126	185	118	42	36
1927	106	111	197	116	48	36
1928	125	111	198	128	42	41
1929	137	108	188	121	52	44
1930	129	100	188	128	53	44

Meierier med over 0.5 mill. kg. innveiet melk pr. år har i det store og hele vist jevnt stigende antall, mens de med 100 000 til 500 000 avtar i antall. Meierier med

under 100 000 kg. innveiet melk har i de senere år øket i antall, vesentlig på grunn av nye setermeierier.

I tabell 2 er der fylkesvise gjennomsnittsopgaver over innveiet melk pr. meieri, særskilt for produksjons- og melkesalgsmeyerier og mottagelsesstasjoner. Dessuten er der også opgaver over den gjennomsnittlige behandlede melkemengde pr. meieri. Forskjellen mellom innveiet og behandlet melkemengde er særlig stor for meieriene i Akershus og Oslo, Hordaland og Bergen og Sør-Trøndelag.

5. Produksjon av smør, ost og mysost (tabell 6).

Opgavene over produksjonen viser at denne er foregått etter de samme linjer i 1930 som i 1929. Den nedgang i produksjonen av magerost og mager mysost og prim som har funnet sted skyldes den økede tilbakesendelse av skummetmelk og myse som har foregått i året. For smør er produksjonen i 1930 øket med 177 tonn. For schweizerost er produksjonsøkningen 77 tonn, for edamerost 48 tonn, for helfet goudaost 450 tonn og helfet nøkkelost 56 tonn. Likeså har produksjonen av halvfet nøkkelost øket sterkt, i alt med 460 tonn, mens halvfet goudaost viser litt nedgang, ca. 70 tonn. Alle magerostene har nedgang i produksjonen fra 1929 til 1930. Den er ubetydelig for mager nøkkelost og pultost, mens der for kvartfet nøkkelost er en nedgang på 86 tonn og for gammelost 34 tonn. For kasein er der en betydelig nedgang, næsten 150 tonn. Av geitmysostene viser den ekte en stigning på ca. 40 tonn, mens den blandede har en nedgang på ca. 60 tonn. Den helfete fløtemysost har gått ned fra 101 til 63 tonn, mens den halvfete fløtemysost har økning i produksjonen fra 590 til 665 tonn. Mager mysost og prim har derimot begge betydelig nedgang.

Produksjonens størrelse i de senere år og endringene i denne fremgår for øvrig av følgende sammenstilling:

	Produksjon i tonn:					
	1925.	1926.	1927.	1928.	1929.	1930.
Smør	2 668	3 355	3 246	3 299	3 768	3 945
Helfet ost	3 436	3 018	3 077	3 194	3 137	3 768
Halvfet ost	1 497	1 178	1 583	1 781	1 719	2 109
Kvartfet ost	898	725	746	779	715	629
Magerost	1 746	2 169	1 937	1 941	1 951	1 895
Andre ostsorter	164	97	77	117	74	87
Kasein	679	822	1 393	1 076	1 420	1 271
Geitmysost	1 989	2 021	2 693	2 662	3 026	3 006
Fløtemysost	514	505	716	675	692	728
Mager mysost og prim	3 867	2 895	2 919	2 946	2 575	2 408

I de senere år har der ikke skjedd nogen omlegning av meieridriften utenom det som skyldes øket tilbakesendelse av skummetmelk og myse. En gjennomgåelse av prisene på de enkelte produkter viser da også liten innbyrdes forskyvning.

Følgende sammenstilling viser meieriedriftens utvikling fra 1875 på grunnlag av opgaver over melkemengde og produksjon:

A r.	Innveiet melk tonn.	Produsert i alt tonn.				
		Smør.	Magerost	Fetost.	Geit- og fløtemysost.	Mager mysost og prim.
1875	16 739	298	370	158	-	-
1890	77 278	1 440	1 569	515	-	-
1900	184 024	3 580	1 341	1 256	-	1 716
1910	277 765	3 707	3 044	1 772	-	2 981
1915	304 807	3 070	1 818	2 541	-	2 640
1920	281 434	1 157	2 427	4 465	-	4 201
1925	351 869	2 668	3 324	5 097	2 502	3 867
1926	368 323	3 355	3 716	4 293	2 526	2 895
1927	380 765	3 246	4 076	4 737	3 409	2 919
1928	393 457	3 299	3 796	5 092	3 337	2 946
1929	408 900	3 768	4 086	4 930	3 718	2 575
1930	427 676	3 945	3 795	5 964	3 734	2 408

I oppgavene for 1875 og 1890 har man ikke opplysninger om produksjonen av mager mysost og prim. Likeså mangler særskilt oppgave for geit- og fløtemysost. Man kjenner heller ikke til om disse er ført som fetost eller som mager mysost. Det mest sannsynlige er at det vesentligste av produsert geit- og fløtemysost er ført op som fetost. Produksjonen herav gjør sig dog ikke særlig sterkt gjeldende før 1910. Før de senere år merker man sig særlig vekslingene for magerost. Produksjonen av denne følger således ikke helt ut produksjonen av smør. Delvis skyldes dette tilbakesendelse av skummetmelk, og delvis ligger årsaken i at magerosten også omfatter kasein. Fremstillingen av denne står for den vesentligste del uten forbindelse med smørproduksjonen. Oppgavene kan derfor godt gå i forskjellig retning.

Den relative fordeling av melkens anvendelse utenom kondensering fremgår av følgende oversikt:

Melkens anvendelse utenom kondensering procentvis fordelt.

	I alt helmelk.	Herav anvendt til:		
		Smørproduksjon.	Fetostysting.	Direkte salg.
1875	100.0	66.2	8.8	25.0
1890	100.0	63.6	6.4	30.0
1900	100.0	53.9	7.5	38.6
1910	100.0	38.7	7.1	54.2
1915	100.0	28.4	9.7	61.9
1920	100.0	12.2	18.0	69.8
1925	100.0	23.4	25.5	51.1
1926	100.0	27.8	22.8	49.4
1927	100.0	25.2	24.2	50.6
1928	100.0	24.7	24.9	50.4
1929	100.0	26.5	24.6	48.9
1930	100.0	26.8	26.7	46.5

Ved siden av denne produksjon er en betydelig del av skummetmelken nyttet til ysting, og en stor del av mysen er innkokt til mysost eller prim.

6. Salg av melk m. v. (tabell 7).

Opgavene over salg av melk er fordelt etter de fylker hvor melken er produsert. Fordelingen angir således ikke det direkte forbruk av melk i vedkommende fylke, men skulde for hele riket gi et riktig resultat. I 1930 er der solgt i alt 185.9 mill. kg. eller 43.5 pct. av den innveiede melk. Stigningen fra 1929 er ubetydelig, bare vel 0.5 mill. kg.

Meierienes salg av melk i tonn.

År.	Helmelk.	Skummetmelk.	Fløte.	I al .
1900	-	-	-	64 000
1910	-	-	-	129 500
1915	-	-	-	163 200
1920	-	-	-	171 600
1925	112 406	39 621	8 616	160 643
1926	111 579	42 937	10 090	164 606
1927	116 337	49 153	12 338	177 828
1928	118 012	51 427	11 841	181 280
1929	122 595	49 958	12 821	185 374
1930	121 428	51 446	13 032	185 906

En av årsakene til at man har fortsatt med de fylkesvise opgaver over melkesalg etter produksjonsstedet har vært vanskeligheten ved å få skilt mellom detaljsalg og engrossalg. For de senere år har man imidlertid søkt å få særskilt oppgave over engros- og detaljsalg ved mottagelsesstasjonene. Dette har imidlertid ikke vært tilstrekkelig til å få en riktig oppgave over detaljsalget. Man er derfor klar over at etterfølgende opgaver ikke er nøiaktige nok til helt riktig å bestemme salg av melk til direkte konsum. Opgavene er litt for store. Sammenlignet med den før nevnte oppgave i tabell 7 ca. 5 pct. Man går derimot ut fra at forholdet fylkene imellem er så nogenlunde riktig.

Fylke.	Salg av melk til direkte forbruk. (Tilnærmedelsesvis oppgave.)				
	Helmelk.	Skummetmelk.	Fløte.	I alt.	Relative tall.
	Tonn.	Tonn.	Tonn.	Tonn.	
Østfold	10 755	4 363	1 091	16 209	8.3
Akershus og Oslo	43 434	15 616	4 519	63 569	32.6
Hedmark	2 761	1 492	342	4 595	2.3
Opland	4 284	3 301	474	8 059	4.1
Buskerud	3 880	2 785	564	7 229	3.7
Vestfold	6 325	3 852	887	11 064	5.7
Telemark	5 914	1 284	468	7 666	3.9
Aust-Agder	1 795	638	220	2 653	1.3
Vest-Agder	2 855	1 263	298	4 416	2.3
Rogaland	14 226	4 081	1 339	19 646	10.1
Hordaland og Bergen	12 720	1 946	700	15 366	7.9
Sogn og Fjordane	781	194	38	1 013	0.5
Møre	3 485	2 449	432	6 366	3.3
Sør-Trøndelag	8 402	6 116	1 396	15 914	8.1
Nord-Trøndelag	3 302	2 067	455	5 824	3.0
Nordland	2 611	335	115	3 061	1.6
Troms og Finnmark	1 642	690	186	2 518	1.3
Riket	129 172	52 472	13 524	195 168	100.0

Omtrent $\frac{1}{3}$ av den melk som selges til direkte forbruk omsettes i Akershus og Oslo. I Rogaland omsettes ca. 10 pct., og det minste kvantum omsettes i Sogn og Fjordane fylke, 0.5 pct.

Bymeieriene inntar en særstilling når det gjelder melkesalg. For de fleste av disse er det melkesalget som er det viktigste. I tabell 5 har man derfor gjort et sammendrag av melkesalget ved bymeieriene. I 1930 har bymeieriene solgt 142.2 mill. kg. melk, således ca. 76.5 pct. av hele melkesalget. For de bymeierier som har gitt fullstendig oppgave fordeler dette salg sig med 67 pct. på helmelk, 26 pct. på skummetmelk og 7 pct. på fløte.

I forskjellige industrier, som f. eks. margarin-, hermetikk- og chokoladeindustrien, blir der brukt en hel del melk. En betydelig del av dette forbruk er innbefattet i det opgitte kvantum solgt melk, men noget blir også levert direkte fra produsentene uten å gå om meieriene. For opplysninger om melkeforbruket i disse forskjellige industrier henvises til publikasjonen «Norges industri».

Kondensering av melk foregikk i 1930 ved 6 anlegg, derav 4 som bare foredlet ved kondensering.

Tørrmelkfabrikasjonen er foregått ved ett anlegg i 1930.

I hvilken utstrekning der foregår sterilisering av fløte, fremstilling av iskrem, is o. a. l. anvendelse av melken er ikke undersøkt.

7. Meierienes fordeling efter produksjonsretning (tabell 1).

Denne fordeling er foretatt på grunnlag av melkens anvendelse. For å kunne regnes med i de spesielle grupper må minst 90 pct. av melken være brukt til den for vedkommende gruppe særegne produksjon. De meierier som ikke kommer i spesialgruppene er samlet i gruppen «blandet drift».

Følgende oppgave viser fordelingen i produksjonsgrupper for de senere år:

	Antall det enkelte år:					
	1920.	1925.	1927.	1928.	1929.	1930.
Melkesalgsmeierier	65	51	71	75	74	63
Mottagelsesstasjoner	219	244	216	207	196	208
Smørmeierier	44	49	55	63	62	59
Setermeierier		6	9	31	41	34
Komb. smør- og ostmeierier	46	63	22	26	23	20
Gammelostysterier	6	14	19	16	13	13
Fetostysterier	47	39	28	24	18	14
Mysostkokerier	18	35	40	42	39	37
Meierier med blandet drift	100	96	149	156	180	191
Kondenseringsfabrikker	5	5	5	5	4	4
Samlet antall meierier	550	602	614	645	650	643

Grensen mellom melkesalgsmeierier og mottagelsesstasjoner har i enkelte tilfelle vært vanskelig å trekke. For gruppen setermeierier har det i 1930 vært nogen tilbakegang fra de to foregående års sterke utvidelser. Overgangen til mere allsidig

drift ved meieriene fortsetter og gir sig til kjenne ved øket antall i gruppen «blandet drift».

Av produksjonsmeieriene er 177 ført i de rene grupper. Derav er 59 smørmeierier, 34 setermeierier, 20 kombinerte smør- og ostemeierier, 13 gammelostysterier, 14 fetostysterier og 37 mysostkokerier.

8. Meieridriftens økonomiske resultater.

I følgende opgave over hvor meget melken er utbragt i brutto og netto i de enkelte fylker har man ikke tatt med de rene kondenseringsfabrikker.

Fylke.	Melken er brutto utbragt i kr.	Driftsutgifter kr.	Melken er netto utbragt i kr.	Ore pr. kg. melk.		
				Brutto- pris.	Drifts- utgift.	Netto- pris.
Østfold	9 078 965	824 586	8 254 379	19.2	1.7	17.5
Akershus og Oslo . .	13 660 802	3 582 472	10 078 330	24.2	6.3	17.9
Hedmark	4 878 629	765 210	4 113 419	18.8	3.0	15.8
Opland	8 091 328	1 294 853	6 796 475	18.6	3.0	15.6
Buskerud	4 284 213	555 959	3 728 254	20.7	2.7	18.0
Vestfold	4 628 768	705 028	3 923 740	20.6	3.1	17.5
Telemark	3 284 325	496 616	2 787 709	20.7	3.1	17.6
Aust-Agder	1 243 657	206 671	1 036 986	20.3	3.4	16.9
Vest-Agder	1 800 039	330 033	1 470 006	20.6	3.8	16.8
Rogaland	9 625 623	1 838 111	7 787 512	19.1	3.6	15.5
Hordaland og Bergen	5 329 216	1 337 275	3 991 941	24.4	6.1	18.3
Sogn og Fjordane . .	1 293 020	217 704	1 075 316	13.7	2.3	11.4
Møre	3 177 188	672 947	2 504 241	17.8	3.8	14.0
Sør-Trøndelag	4 625 088	1 067 264	3 557 824	20.4	4.7	15.7
Nord-Trøndelag	3 357 055	709 823	2 647 232	17.7	3.8	13.9
Nordland	1 382 915	290 764	1 092 151	19.4	4.1	15.3
Troms og Finnmark .	1 356 615	338 029	1 018 586	19.5	4.9	14.6
Riket 1930	81 097 446	15 233 345	65 864 101	20.2	3.8	16.4

Ved smørmeieriene går ikke verdien av skummetmelken inn i regnskapene, idet hver leverandør får tilbake skummetmelk i forhold til sin melkemengde. For denne del av skummetmelken burde der egentlig foretas et tillegg til de i foranstående tabell opsatte beløp.

I 1930 blev der fra smørmeieriene sendt tilbake til melkeleverandørene knapt 8 mill. kg. skummetmelk. Efter en verdi av 2.4 øre pr. kg. utgjør det et beløp av kr. 190 800. Dette er så lite at det ikke forandrer de beregnede gjennomsnittstall for riket. For enkelte fylker gjør det imidlertid en del. For Sogn og Fjordane utgjør det beregnede tillegg for tilbakelevert skummetmelk fra smørmeieriene kr. 82 449 og øker nettoprisen pr. kg. melk fra 11.4 øre til 12.2 øre. For Møre fylke er det beregnede tillegg kr. 47 096 og med en stigning i nettoprisen fra 14.0 til 14.3 øre. På samme måte får Nordland en stigning i nettoprisen på 0.2 øre og

i Hedmark og Nord-Trøndelag 0.1 øre pr. kg. melk. I de øvrige fylker er der ingen forandring av de beregnede gjennomsnittstall.

For den øvrige del av den tilbakesendte skummetmelk har man ikke kunnet avgjøre hvor meget som leveres gratis eller til reduserte priser. Det har derfor ikke vært mulig å foreta nogen beregning herover.

Til oppgaven foran kommer i tillegg hvad der er utbetalt fra kondenseringsfabrikkene for den direkte leverte melk. I 1930 utgjorde dette kr. 4 340 682. Etter foranstående fylkesvise opgave er den øvrige melk netto utbragt i kr. 65 864 101. Samlet for hele riket er således melken netto utbragt i kr. 70 204 783, svarende til 16.42 øre pr. kg. Hertil kommer så verdien av gratis tilbakelevert skummetmelk.

Utenom kondenseringsfabrikkene har meieriene brutto utbragt melken i kr. 81 097 446 eller 20.2 øre pr. kg. Driftsutgiftene utgjør i alt kr. 15 233 345 eller 3.8 øre pr. kg.

I følgende sammenstilling er oppgavene for 1922, 1923 og 1924 hentet fra meieriinspektørens statistikk.

Melken er netto utbragt i:

År.	I alt kr.	Øre pr. kg. ¹	Relativ pris ¹ når 1913 = 100.
1913	33 129 000	11.35	100.0
1922	84 992 865	27.64	243.5
1923	90 342 180	28.76	253.4
1924	107 167 760	33.67	296.7
1925	107 614 672	30.58	269.4
1926	77 926 436	21.16	186.4
1927	70 422 374	18.49	162.9
1928	71 989 574	18.30	161.2
1929	69 321 259	16.95	149.3
1930	70 204 783	16.42	144.7

Nedgangen i nettoppris pr. kg. melk fra 1929 til 1930 er således 0.53 øre, svarende til 3.1 pct.

Av følgende fylkesvise opgaver fremgår det at meieriene utenom kondenseringsfabrikkene til avskrivninger på gjeld og nyanskaffelser m. v. i 1930 i alt har brukt kr. 1 870 798. Til fonds er i alt avsatt kr. 251 326. Til sammen utgjør dette kr. 2 122 124. På den annen side har enkelte meierier hatt underskudd på driften, d. v. s. at der til melkeleverandørene er utbetalt mere enn melken er utbragt i netto. Dette underskudd utgjør i 1930 i alt kr. 98 482. Den før nevnte sum for avskrivninger og fondsopleggning blir således å redusere til kr. 2 023 642. Dette svarer til ca. 2.9 pct. av det beløp melken er utbragt i netto.

Man kan derved beregne at meieriene utenom kondenseringsfabrikkene har ut-

¹ For årene 1925—1929 reviderte tall.

betalte til leverandørene kr. 65 864 101 ÷ kr. 2 023 642 = kr. 63 840 459, svarende til 15.87 øre pr. kg.

Ved denne beregning har man ikke kunnet ta hensyn til at enkelte meierier forrenter den innbetalte andelskapital og andre ikke. Man mangler opgaver fra det enkelte meieri over dette forhold.

Fylke.	Anvendt til avskrivninger, nyanskaffelser m. v.	Avsatt til fonds.	Underskudd.
	Kr.	Kr.	Kr.
Østfold	101 388	23 372	3 155
Akershus og Oslo	369 423	20 468	11 889
Hedmark	140 693	30 227	9 138
Opland	169 873	18 271	1 661
Buskerud	88 232	7 241	-
Vestfold	70 261	2 421	2 031
Telemark	21 255	15 405	-
Aust-Agder	3 955	18 224	7 630
Vest-Agder	10 710	21 223	-
Rogaland	271 518	27 817	-
Hordaland og Bergen	269 217	10 935	7 176
Sogn og Fjordane	24 856	968	9 344
Møre	61 669	18 532	21 721
Sør-Trøndelag	140 078	5 363	9 081
Nord-Trøndelag	63 001	18 423	4 290
Nordland	44 727	10 695	11 366
Troms og Finnmark	19 942	1 741	-
Riket 1930	1 870 798	251 326	98 482
— 1929	1 634 390	289 774	111 535
— 1928	2 195 388	362 011	45 757
— 1927	1 944 600	346 229	53 522
— 1926	1 706 365	475 223	168 586

III. De enkelte meieritypers driftsforhold.

I tabell 1 har man som omtalt side 10 fordelt meieriene etter deres hovedproduksjon i forholdsvis skarpt adskilte grupper. Ved en noget videregående bearbeidelse av disse grupper har man søkt å belyse de forhold som har betydning for driftsresultatene.

Det kan imidlertid ikke ventes å få fullstendige opgaver fra alle meierier. I de følgende sammenstillinger har man brukt bare de fullstendige opgaver. Bearbeidelsen er utført som i tidligere beretninger. Det er meningen senere å gjøre denne spesielle bearbeidelse grundigere og mere detaljert. Foreløpig har man gjort en begynnelse i denne retning for mysostkokerier og gammelostysterier.

1. Melkesalgsmeierier.

Gruppen omfatter de meierier som har omsatt minst 90 pct. av melken i detaljsalg som melk og fløte. Gruppen omfatter 63 meierier, men derav har bare 37 levert fullstendig opgave. Ved disse 63 meierier er der innveiet 37.7 mill. kg. melk og motatt fra andre meierier 11.0 mill. kg. De meierier som har fullstendige opgaver er fordelt fylkesvis i følgende tabell:

Fylke.	Antall anlegg.	Innveiet melk pr. anlegg 1 000 kg.	Melken brutto utbragt i øre pr. kg.	Driftsutgifter i øre pr. kg.					Melken netto utbragt i øre pr. kg.
				Lønn.	Lys, kraft og brensel.	Skatter, renter av gjeld og assurance.	Andre utgifter.	I alt.	
Østfold	4	518	21.24	0.77	0.27	0.28	0.88	2.20	19.04
Akershus	5	656	21.38	0.71	0.23	0.12	1.08	2.14	19.24
Hedmark	3	397	17.37	0.86	0.21	0.17	0.68	1.92	15.45
Buskerud	5	496	22.85	0.69	0.22	0.20	1.28	2.39	20.46
Telemark	2	701	23.94	1.30	1.02	0.05	1.00	3.37	20.57
Rogaland	2	849	19.51	1.65	0.39	0.34	1.61	3.99	15.52
Hordaland	3	317	17.77	0.58	0.38	0.99	0.78	2.73	15.04
Sør-Trøndelag	8	934	22.57	1.33	0.29	0.56	1.33	3.51	19.06
Nord-Trøndelag	2	1 099	20.49	1.14	0.31	0.48	1.68	3.61	16.88
Riket	34	669	21.49	1.06	0.33	0.37	1.23	2.99	18.50

Brutto- og nettoutbytte av melken samt driftsutgiftene har de siste fem år vært følgende:

	1926.	1927.	1928.	1929.	1930.
Bruttoutbytte pr. kg.	28.4 øre.	23.50 øre.	22.31 øre.	21.31 øre.	21.49 øre.
Utgifter » »	3.08 »	2.94 »	3.19 »	3.13 »	2.99 »
Nettoutbytte » »	25.3 »	20.56 »	19.12 »	18.18 »	18.50 »

Driftsutgiftene, som i 1926 var 10.85 pct. av bruttoutbyttet, steg for hvert år til i 1929, da de utgjorde 14.69 pct. av bruttoutbyttet. For 1930 har utgiftene gått ned til 13.91 pct.

Ugiftenes fordeling pr. kg. melk for de tre siste år har vært følgende:

Utgifter:	1928.		1929.		1930.	
	Øre pr. kg.	Pct.	Øre pr. kg.	Pct.	Øre pr. kg.	Pct.
Lønn	1.12	35.1	1.15	36.7	1.06	35.5
Lys, kraft, brensel . . .	0.32	10.0	0.30	9.6	0.33	11.0
Skatter, renter, assurance	0.33	10.4	0.33	10.5	0.37	12.4
Andre utgifter	1.42	44.5	1.35	43.2	1.23	41.1
Sum	3.19	100.0	3.13	100.0	2.99	100.0

2. Melkemottagelsesstasjoner.

Alle disse selger melken i uforedlet stand og derav minst 90 pct. i partisalgs til et annet meieri. De fleste er underavdelinger av bymelkecentraler eller andre meierier, men noen få driver fritt salg til grossister. Der er i alt 208 slike anlegg i 1930. Disse har innveiet 75.9 mill. kg. melk. 135 mottagelsesstasjoner har levert fullstendige opgaver og er tatt med i følgende tabell:

Fylke.	Antall anlegg.	Innveiet melk pr. anlegg i 1000 kg.	Melken brutto utbragt i øre pr. kg.	Driftsutgifter i øre pr. kg. melk.					Melken netto utbragt i øre pr. kg.
				Lønn.	Lys, kraft og brensel.	Skatter, renter av gjeld og assurance.	Andre utgifter.	I alt	
Østfold	9	607	18.33	0.46	0.08	0.06	1.05	1.65	16.68
Akershus	27	644	19.14	0.51	0.15	0.17	1.27	2.10	17.04
Buskerud	11	423	18.73	0.55	0.18	0.19	1.19	2.11	16.62
Hordaland	57	150	16.52	0.71	0.16	0.17	1.07	2.11	14.51
Sogn og Fjordane	2	116	17.40	0.70	0.17	0.12	2.67	3.66	13.74
Sør-Trøndelag	19	307	16.68	0.67	0.14	0.29	1.03	2.13	14.55
Nord-Trøndelag	5	234	15.97	0.56	0.18	0.15	1.26	2.15	13.82
Andre fylker	5	429	16.58	0.37	0.12	0.14	0.65	1.28	15.30
Riket	135	337	18.00	0.56	0.14	0.17	1.15	2.02	15.98

Brutto- og nettoutbytte samt driftsutgifter har ved mottagelsesstasjonene i de siste fem år vært følgende:

	1926.	1927.	1928.	1929.	1930.
Bruttoutbytte pr. kg.	24.0 øre.	20.35 øre.	20.26 øre.	17.57 øre.	18.00 øre.
Driftsutgifter » »	2.47 »	2.53 »	2.30 »	2.18 »	2.02 »
Nettoutbytte » »	21.5 »	17.82 »	17.96 »	15.39 »	15.98 »

Driftsutgiftene, som i 1926 utgjorde 10.42 pct. av bruttoutbyttet, steg til 12.43 pct. i 1927, men har senere gått noget ned og utgjorde i 1930 11.22 pct.

Fordelingen av utgiftene de tre siste år har vært følgende:

Utgifter:	1928.		1929.		1930.	
	Øre pr. kg.	Pct.	Øre pr. kg.	Pct.	Øre pr. kg.	Pct.
Lønn	0.58	25.2	0.51	23.4	0.56	27.7
Lys, kraft, brensel	0.19	8.3	0.18	8.2	0.14	7.0
Skatter, renter, assurance	0.18	7.8	0.15	6.9	0.17	8.4
Andre utgifter	1.35	58.7	1.34	61.5	1.15	56.9
Sum	2.30	100.0	2.18	100.0	2.02	100.0

3. Smørmeierier.

Denne gruppe omfatter de meierier som har brukt minst 90 pct. av melken til skumming, kjerner fløten og sender skummetmelken gratis tilbake til leverandørene. Gruppen omfattet i 1930 i alt 59 meierier med 9.8 mill. kg. innveiet melk. Når undtas 3 smørmeierier i Hedmark er alle smørmeierier beliggende i fylkene fra Hordaland og nordover til Nordland. Særlig mange smørmeierier er det i Sogn og Fjordane og Møre fylker, som har 46 stykker, eller i alt over tre fjerdedeler av samtlige. For 1930 har 43 gitt så fullstendige oppgaver at de er tatt med i følgende bearbeidelse:

Fylke.	Antall meierier.	Innveiet melk pr. anlegg i 1000 kg.	Fett-pct. i helmelk.	Kg. smør pr. 100 kg. helmelk.	Melken brutto utbragt i øre pr. kg.	Driftsutgifter, øre pr. kg.					Melken netto utbragt i øre pr. kg.
						Lønn.	Lys, kraft og brensel.	Skatter, renter av gjeld og assurance.	Andre utgifter.	I alt.	
Hedmark	3	440	3.86	4.28	11.29	0.45	0.06	0.12	0.82	1.45	9.84
Sogn og Fjordane	23	146	3.60	3.86	9.54	0.47	0.21	0.07	0.56	1.31	8.23
Møre	11	147	3.70	3.97	9.82	0.49	0.26	0.03	0.76	1.54	8.28
Nordland	3	91	3.60	3.39	9.53	0.71	0.28	0.13	0.68	1.80	7.73
Andre fylker	3	184	3.68	3.89	10.48	0.79	0.29	0.32	0.44	1.84	8.64
Riket	43	166	3.65	3.95	10.00	0.50	0.20	0.10	0.65	1.45	8.55

Smørmeieriene er av våre minste meierier. De som er med i denne fullstendigere bearbeidelse har således gjennomsnittlig bare ca. 166 000 kg. innveiet melk pr. anlegg.

Smørutbyttet var i 1930 3.95 kg. smør pr. 100 kg. helmelk brukt til produksjon. I 1929 var utbyttet 3.87 kg. smør pr. 100 kg. helmelk.

I tillegg til det nettoutbytte som er utregnet foran må man også regne verdien av den gratis tilbakesendte skummetmelk. For 1930 kan verdien av denne settes til ca. 2.4 øre pr. kg.

Brutto- og nettoutbyttet samt driftsutgiftene har ved smørmeieriene i de fem siste år vært følgende pr. kg. melk:

	1926.	1927.	1928.	1929.	1930.
Bruttoutbytte pr. kg.	15.2 øre.	13.53 øre.	13.14 øre.	11.34 øre.	10.00 øre.
Driftsutgifter » »	1.77 »	1.64 »	1.52 »	1.65 »	1.45 »
Nettoutbytte » »	13.4 »	11.89 »	11.62 »	9.69 »	8.55 »

Driftsutgiftene, som for de tre første år var henholdsvis 11.64, 12.12 og 11.57, har i de to siste år vært henholdsvis 14.52 og 14.50 pct. av bruttoutbyttet. De to siste år har således en betraktelig stigning i driftsutgiftene.

De tre siste år har følgende fordeling av driftsutgiftene:

Utgifter :	1928.		1929.		1930.	
	Øre pr. kg.	Pct.	Øre pr. kg.	Pct.	Øre pr. kg.	Pct.
Lønn	0.53	34.8	0.50	30.3	0.50	34.5
Lys, kraft, brensel . . .	0.24	15.8	0.24	14.5	0.20	13.8
Skatter, renter, assurance	0.13	8.6	0.11	6.7	0.10	6.9
Andre utgifter	0.62	40.8	0.80	48.5	0.65	44.8
Sum	1.52	100.0	1.65	100.0	1.45	100.0

4. Setermeierier.

Gruppen omfatter de meierier som får all sin melk fra setrene. Anleggene er derfor i drift bare om sommeren. Driftstiden blir derfor kort. I Vestlands-fylkene kan den gå op i 5 à 5½ måned, mens den i Østlands-fylkene sjelden er mere enn 3½ måned.

Setermeieriene omfatter to helt forskjellige driftstyper. Anleggene i Hedmark produserer således smør, pultost og surprim, mens anleggene i de øvrige fylker produserer ekte eller blandet geitmysost. Oststoffet blir sjelden brukt til ostproduksjon.

I 1930 var der i drift 34 setermeierier med i alt 1.2 mill. kg. melk. I følgende opgaver, som omfatter 33 anlegg, har man tatt med opgaver over driftstid, melkemengde, produksjon og driftsresultater :

Fylke.	Antall.	Driftstid i dager.	Innvefet melk pr anlegg:		Produsert pr 100 kg. helmelk			Melken brutto utbragt i øre pr. kg	Driftsutgifter.	Melken netto utbragt i øre pr. kg.
			Ku-melk.	Geit-melk.	smør	ost og kasein.	geitmysost.			
Hedmark	4	80	30 996	-	4.05	6.97	¹ 6.41	23.14	3.85	19.29
Opland	7	111	13 968	17 061	-	-	10.03	19.40	2.91	16.49
Hordaland	3	126	-	102597	-	0.12	10.41	26.41	5.00	21.41
Sogn og Fjordane	17	146	-	28 196	-	-	10.84	26.60	4.00	22.60
Møre	2	113	5 969	15 751	-	-	9.65	19.72	5.15	14.57
Riket	33	128	7 082	28 426	-	-	-	24.59	4.09	20.50

¹ Surprim.

Setermeieriene har gjennomgående overordentlig gunstige driftsresultater. Bruttoutbyttet er betydelig høiere enn for nogen annen gruppe av meierier. Derved er også nettoutbyttet blitt utmerket.

5. Fetostysteriene.

Gruppen omfatter de meierier som har brukt minst 90 pct. av den innveiede melk til ysting av fetost (schweizer, gouda, edamer, nøkkel o. a.). Den omfattet i 1930 14 meierier med 4.1 mill. kg. melk. Denne bearbeidelse omfatter 9 meierier.

Fylke.	Antall meferier.	Innveiet melk pr. anlegg i 1000 kg.	Fettprocent i melk.	Produisert pr. 100 kg. helmelk		
				fetost.	fløte-mysost.	mysost.
Rogaland	3	215	3.67	8.97	2.67	3.84
Nord-Trøndelag	3	287	3.59	8.37	1.10	6.20
Andre fylker	3	565	3.60	8.05	3.28	4.90
Riket	9	355	3.62	8.33	2.51	5.06

Ved siden av denne produksjon er der også produsert litt smør ved anleggene i Rogaland og Nord-Trøndelag; henholdsvis 0.24 og 0.07 kg. pr. 100 kg. helmelk.

De økonomiske resultater fremgår av følgende oversikt:

Fylke.	Melken brutto utbragt i øre pr. kg.	Driftsutgifter, øre pr. kg.					Melken netto utbragt i øre pr. kg.
		Lønn.	Lys, kraft og brensel.	Skatter, renter av gjeld og assurance.	Andre utgifter.	I alt.	
Rogaland	16.14	1.33	0.87	0.80	1.73	4.73	11.41
Nord-Trøndelag	17.68	1.77	1.18	1.21	1.73	5.89	11.79
Andre fylker	17.86	1.36	0.90	0.32	1.51	4.09	13.77
Riket	17.46	1.47	0.97	0.65	1.61	4.70	12.76

Brutto- og nettoutbyttet samt driftsutgiftene har vært følgende i de fem siste år:

	1926.	1927.	1928.	1929.	1930.
Bruttoutbytte pr. kg.	21.11 øre	20.71 øre	20.67 øre	17.31 øre	17.46 øre
Driftsutgifter —>—	5.72 »	5.46 »	5.33 »	4.91 »	4.70 »
Nettoutbytte —>—	15.39 »	15.25 »	15.34 »	12.30 »	12.76 »

Driftsutgiftene i procent av bruttoutbyttet sank de tre første år fra 27.10 til 25.77, steg så igjen til 28.53 pct. i 1929, for atter å synke til 26.92 i 1930. Fordelingen av utgiftene de tre siste år er følgende:

Utgifter til:	1928.		1929.		1930.	
	Øre pr. kg.	Pct.	Øre pr. kg.	Pct.	Øre pr. kg.	Pct.
Lønn	1.75	32.8	1.63	33.2	1.47	31.3
Lys, kraft, brensel	1.13	21.2	0.97	19.7	0.97	20.6
Skatter, renter, assurance	0.92	17.3	0.99	20.2	0.65	13.8
Andre utgifter	1.53	28.7	1.32	26.9	1.61	34.3
Sum	5.33	100.0	4.91	100.0	4.70	100.0

6. *Mysostkokeriene.*

Gruppen omfatter de anlegg som bruker minst 90 pct. av den innveiede melk til fremstilling av ekte og blandet geitmysost og fløtemysost. Anleggene i Gudbrandsdalen fremstiller som regel kasein av oststoffet. I de andre distrikter blir oststoffet vesentlig brukt til fremstilling av mager nøkkelost. Nogen sender også oststoffet tilbake til leverandørene.

For 1930 er der opført 37 mysostkokerier med en samlet melkemengde av 17.2 mill. kg. Opland fylke har 25 mysostkokerier, Møre 4 og Troms 4.

Efterfølgende bearbeidelse omfatter 24 meierier, derav 17 i Opland. Mysostkokeriene i Opland var fordelt på tre grupper etter mengden av innveiet melk, nemlig over 1 000 000 kg., mellom 500 000 og 900 000 kg. og under 400 000 kg. pr. anlegg og år.

Fylke.	Antall meierier.	Fett-pct. i melk.	Innveiet melk pr. anlegg i 1000 kg.			Produsert pr. 100 kg. helmelmk.	
			Ku-melk.	Geit-melk.	I alt.	Kasein og magerost.	Geitmysost. ¹
Opland (over 1 000 000 kg.)	5	3.69	1 195	182	1 377	5.28	11.08
» (500 000—900 000 kg.)	5	3.67	612	105	717	5.16	11.11
» (under 400 000 kg.)	7	3.48	216	32	248	5.16	10.67
Tilsammen for Opland	17	3.60	621	98	719	5.23	11.03
Møre	3	3.48	140	63	203	2.84	10.89
Andre fylker	4	3.50	101	98	199	2.77	10.49
Riket	24	3.58	474	93	567	-	10.99

¹ Fløtemysost medregnet.

Årsaken til det forholdsvis lave utbytte av kasein og magerost ved anleggene utenom Opland fylke skyldes det foran nevnte forhold at oststoffet blir sendt tilbake til leverandørene til svinefôr o. l. Det er derfor ikke tatt med i produksjonsoppgaven. Man har ikke funnet det nødvendig å foreta nogen korreksjon i oppgavene av denne grunn.

De økonomiske resultater er følgende:

Fylke.	Melken brutto utbragt i øre pr. kg.	Driftsutgifter, øre pr. kg.					Melken netto utbragt i øre pr. kg.
		Lønn.	Lys, kraft og brensel.	Skatter, renter av gjeld og assurance.	Andre utgifter.	I alt.	
Opland (over 1 000 000 kg.)	18.12	0.89	0.72	0.13	1.05	2.79	15.33
» (500 000—900 000 kg.)	18.11	1.16	0.96	0.48	1.22	3.82	14.29
» (under 400 000 kg.)	17.14	1.35	1.08	1.13	1.59	5.15	11.99
Tilsammen for Opland	17.98	1.04	0.84	0.38	1.17	3.43	14.55
Møre	19.63	1.48	1.21	0.41	1.39	4.49	15.14
Andre fylker	20.05	1.82	0.89	1.47	1.56	5.74	14.31
Riket	18.17	1.10	0.86	0.44	1.21	3.61	14.56

Brutto- og nettoutbyttet samt driftsutgiftene har i de siste fem år vært følgende:

	1926.	1927.	1928.	1929.	1930.
Bruttoutbytte pr. kg.	25.1 øre.	23.65 øre.	20.68 øre.	18.32 øre.	18.17 øre.
Driftsutgifter —>—	5.51 »	4.54 »	4.02 »	3.45 »	3.61 »
Nettoutbytte —>—	19.6 »	19.11 »	16.66 »	14.87 »	14.56 »

Driftsutgiftene har i forhold til bruttoutbyttet utgjort henholdsvis 21.95, 19.20, 19.42, 18.81 og 19.87 pct. Når undtas første år har således driftsutgiftene vært ganske jevne i forhold til utbyttet. For de tre siste år fordeler utgiftene pr. kg. melk sig på følgende måte:

Utgifter til:	1928.		1929.		1930.	
	Øre pr. kg.	Pct.	Øre pr. kg.	Pct.	Øre pr. kg.	Pct.
Lønn	1.21	30.1	1.07	31.0	1.10	30.5
Lys, kraft, brensel	0.99	24.6	0.84	24.4	0.86	23.8
Skatter, renter, assurance	0.53	13.2	0.45	13.0	0.44	12.2
Andre utgifter	1.29	32.1	1.09	31.6	1.21	33.5
Sum	4.02	100.0	3.45	100.0	3.61	100.0

Produksjonsutbyttet pr. 100 kg. melk svinger ikke særlig meget fra fylke til fylke. Forskjellen mellom store og små anlegg er heller ikke særlig stor. De økonomiske resultater er derimot sterkt varierende, og det er en tydelig forskjell mellom store og små anlegg. Forskjellen i bruttoutbyttet er liten, men meieriene med under 400 000 kg. melk ligger dog tydelig under de med mere melk. Det er dog først ved gjennomgåelse av driftsutgiftene at man finner den store fordel ved å ha meget melk pr. anlegg. Ved anleggene med over 1 mill. kg. melk er driftsutgiftene gjennomsnittlig 2.79 øre pr. kg. melk. Ved anlegg med en melkemengde fra 500 000 til 900 000 kg. stiger driftsutgiftene til 3.82 øre pr. kg. melk, og ved de minste anlegg, de med under 400 000 kg. melk, stiger utgiftene til 5.15 øre pr. kg. melk. Ser man nøiere på utgiftene, viser det sig at der er jevn stigning for alle utgiftsposter. Stigningen er særlig sterk for skatter, renter og assurance. Selv om bruttoutbyttet således er omtrent det samme, blir der stor forskjell i nettoutbyttet. Setter man således nettoutbyttet pr. kg. melk ved de største anlegg til 100, er dette ved de mellomstore 93 og ved de små 78.

Mysostkokeriene utenom Opland har betydelig større produksjon av ekte geitmysost enn de i dette fylke. Bruttoutbyttet blir derfor bedre enn i Opland. Men det er små anlegg, bare ca. 200 000 kg. i gjennomsnitt, og det viser sig her som før nevnt at de små anlegg har relativt store driftsutgifter pr. kg. melk. Nettoutbyttet ved disse anlegg blir derfor ikke bedre enn for de øvrige anlegg.

7. Kombinerte smør- og ostmeierier.

Denne gruppe omfatter de meierier som bruker minst 90 pct. av melken til kjerning eller ysting av fetost (særlig gouda- og nøkkelost), og som ikke er tatt med i nogen annen gruppe. I 1930 har man regnet 20 meierier til denne gruppe. Melkemengden ved disse meierier er 9.5 mill. kg. Disse anlegg er vesentlig samlet i Rogaland og Trøndelagsfylkene. Følgende bearbeidelse omfatter 18 meierier:

Fylke.	Antall meierier.	Innveiet melk pr. anlegg i 1000 kg.	Melken brutto utbragt i øre pr. kg.	Driftsutgifter, øre pr. kg.					Melken netto utbragt i øre pr. kg.
				Lønn.	Lys, kraft og brensel.	Skatter, renter av gjeld og assurance.	Andre utgifter.	I alt.	
Rogaland	7	717	16.64	1.18	0.47	0.66	1.70	4.01	12.63.
Sør-Trøndelag	3	364	13.96	1.09	1.13	0.64	0.80	3.66	10.30.
Nord-Trøndelag	5	403	16.10	1.68	0.99	0.97	1.79	5.43	10.67
Andre fylker	3	280	16.13	1.07	0.88	0.77	1.83	4.55	11.58
Riket	18	498	16.15	1.27	0.71	0.74	1.62	4.34	11.81

For denne gruppe har man ikke utført beregninger over produksjonen, fordi denne veksler ganske meget fra anlegg til anlegg. Et gjennomsnittstall over produksjonens sammensetning vil ikke gi nogen brukbar veiledning. Enkelte meierier legger mest vekt på produksjonen av fetost, mens andre igjen produserer mere av smør og magerost.

Brutto- og nettoutbyttet samt driftsutgiftene har i de siste fem år vært følgende:

	1926.	1927.	1928.	1929.	1930.
Bruttoutbytte pr. kg.	20.3 øre.	19.55 øre.	19.25 øre.	17.33 øre.	16.15 øre.
Driftsutgifter →—	5.58 »	5.13 »	4.64 »	4.65 »	4.34 »
Nettoutbytte →—	14.7 »	14.42 »	14.61 »	12.68 »	11.81 »

Driftsutgiftene, som i 1926 var 27.49 pct. av bruttoutbyttet, falt til 26.24 pct. i 1927 og 24.06 pct. i 1928. Steg derefter igjen til 26.83 pct. i 1929 og 26.87 pct. i 1930. Fordelingen av utgiftene pr. kg. melk i de tre siste år har vært følgende:

Utgifter til:	1928.		1929.		1930.	
	Øre pr. kg.	Pct.	Øre pr. kg.	Pct.	Øre pr. kg.	Pct.
Lønn	1.38	29.7	1.36	29.2	1.27	29.3
Lys, kraft, brensel	0.76	16.4	0.72	15.5	0.71	16.4
Skatter, renter, assurance	1.02	22.0	0.99	21.3	0.74	17.0
Andre utgifter	1.48	31.9	1.58	34.0	1.62	37.3
Sum	4.64	100.0	4.65	100.0	4.34	100.0

8. Gammelostysterier.

Gruppen omfatter de meierier som bruker minst 90 pct. av melken til kjerning og yster gammelost av skummetmelken. Gruppen omfatter 13 meierier med 3.8 mill. kg. innveiet melk. 8 anlegg ligger i Hordaland, 4 i Sogn og Fjordane og 1 i Rogaland.

Foruten deling etter fylkene har man også utført beregning særskilt for større meierier, som alle har innveiet over 280 000 kg. melk, og små meierier, som har under 200 000 kg. melk pr. anlegg. Følgende bearbeidelse omfatter alle meierier:

Fylke.	Antall meierier.	Driftstid i måneder.	Innveiet melk pr. anlegg i 1000 kg.	Fettpct. i helmelk.	Produsert pr. 100 kg. helmelk	
					smør.	gammelost
Større meierier	6	7 $\frac{1}{2}$	498	3.54	3.77	3.85
Små meierier	7	7 $\frac{1}{2}$	112	3.48	3.90	3.95
Hordaland	8	7 $\frac{1}{4}$	324	3.53	3.81	3.90
Sogn og Fjordane	4	7	255	3.39	3.78	3.88
Riket	13	7 $\frac{1}{2}$	295	3.50	3.80	3.88

Driftstiden for disse anlegg er kort. Til dels under 7 måneder. Produksjonsutbyttet pr. 100 kg. melk er under middels. Eiendommelig nok ligger produksjonsutbyttet høiere ved de små enn ved de større meierier.

De økonomiske resultater fremgår av følgende oversikt:

Fylke.	Melken brutto utbragt i øre pr. kg.	Driftsutgifter, øre pr. kg.					Melken netto utbragt i øre pr. kg.
		Lønn.	Lys, kraft og brensel.	Skatter, renter av gjeld og assurance.	Andre utgifter.	I alt.	
Større meierier	17.60	0.94	0.39	0.31	1.29	2.93	14.67
Små meierier	14.72	1.06	0.55	0.46	0.71	2.78	11.94
Hordaland	18.02	0.98	0.42	0.35	1.39	3.14	14.88
Sogn og Fjordane	14.69	0.82	0.39	0.25	0.62	2.08	12.61
Riket	17.04	0.95	0.42	0.33	1.17	2.87	14.17

Det fremgår av disse opgaver at de større meierier har et betydelig bedre økonomisk utbytte enn de små meierier. Forskjellen ligger i bruttoutbyttet, idet driftsutgiftene i øre pr. kg. melk ligger høiest for de større anlegg.

Brutto- og nettoutbytte samt driftsutgifter i de siste fem år har vært følgende:

	1926.	1927.	1928.	1929.	1930.
Bruttoutbytte pr. kg.	21.1 øre.	19.59 øre.	19.86 øre.	18.50 øre.	17.04 øre.
Driftsutgifter —>—	3.14 »	3.11 »	3.05 »	2.73 »	2.87 »
Nettoutbytte —>—	18.0 »	16.48 »	16.81 »	15.77 »	14.17 »

Driftsutgiftene for disse år har vært henholdsvis 14.88, 15.88, 15.35, 14.76 og 16.84 pct. av bruttoutbyttet. Der er således en betydelig stigning for siste år.

Utgiftenes fordeling pr. kg. melk i de tre siste år har vært følgende:

Utgifter til:	1928.		1929.		1930.	
	Øre pr. kg.	Pct.	Øre pr. kg.	Pct.	Øre. pr. kg.	Pct.
Lønn	0.95	31.1	0.93	34.1	0.95	33.1
Lys, kraft, brensel	0.45	14.7	0.40	14.6	0.42	14.6
Skatter, renter, assurance . .	0.34	11.9	0.28	10.3	0.33	11.5
Andre utgifter	1.31	43.0	1.12	41.0	1.17	40.8
Sum . .	3.05	100.0	2.73	100.0	2.87	100.0

9. Kondenseringsfabrikker.

I 1930 har 4 kondenseringsfabrikker vært i drift. Dessuten har der også foregått noget kondensering ved 2 av meieriene.

10. Sammendrag.

I de følgende tabeller har man samlet de viktigste økonomiske opgaver for de enkelte rene meierityper. Der er sammenligning både mellom de enkelte driftstyper for 1930 og mellom opgaver fra tidligere år.

Driftsresultatene i 1930 for de enkelte driftstyper er følgende:

Gruppe.	Innveiet melk pr. anlegg i 1000 kg.	Melken brutto utbragt i øre pr. kg.	Driftsutgifter, øre pr. kg.					Melken netto utbragt i øre pr. kg.
			Lønn.	Lys, kraft og brensel.	Skatter, renter av gjeld og assurance.	Andre utgifter.	I alt.	
Melkesalgsmeierier . . .	669	21.49	1.06	0.33	0.37	1.23	2.99	18.50
Melkemottagelsesstasjoner	337	18.00	0.56	0.14	0.17	1.15	2.02	15.98
Smørmeierier	166	10.00	0.50	0.20	0.10	0.65	1.45	8.55
Setermeierier	36	24.59	1.54	0.91	0.32	1.32	4.09	20.50
Føstostysterier	355	17.46	1.47	0.97	0.65	1.61	4.70	12.76
Mysostikokerier	567	18.17	1.10	0.36	0.44	1.21	3.61	14.56
Komb.smør-ogostmeierier	498	16.15	1.27	0.71	0.74	1.62	4.34	11.81
Gammelostysterier	295	17.04	0.95	0.42	0.33	1.17	2.87	14.17

For smørmeieriene må man legge til verdien av den til leverandørene gratis-tilbakesendte skummetmelk, i 1930 anslått til ca. 2.4 øre pr. kg.

Den procentvise fordeling av utgiftene for de forskjellige grupper har i 1930 vært følgende:

Gruppe.	Lønn.	Lys, kraft og brensel.	Skatter, renter av gjeld og assurance.	Andre utgifter.	I alt utgifter.
Melkesalgsmøierier	35.5	11.0	12.4	41.1	100.0
Melkemottagelsesstasjoner	27.7	7.0	8.4	56.9	100.0
Smørmeierier	34.5	13.8	6.9	44.8	100.0
Setermeierier	37.6	22.3	7.9	32.2	100.0
Fetostysterier	31.3	20.6	13.8	34.3	100.0
Mysostkokerier	30.5	23.8	12.2	33.5	100.0
Kombinerte smør- og ostmeierier	29.3	16.4	17.0	37.3	100.0
Gammelostysterier	33.1	14.6	11.5	40.8	100.0

Nettoutbyttet pr. kg. melk er i den følgende tabell stillet sammen med tidligere opgaver. For årene 1923 og 1924 har man brukt meieriinspektørens opgave over nettomelkpriser, trykt i landbruksdirektørens beretninger. Opgavene for kondenseringsfabrikkene gjelder for alle år hvad der er utbetalt til de direkte leverandører.

	1923	1924	1925	1926	1927	1928	1929	1930
Melkesalgsmøierier	31.5	35.7	35.3	25.3	20.56	19.12	18.18	18.50
Melkemottagelsesstasjoner	29.9	34.3	30.8	21.5	17.82	17.96	15.39	15.98
Smørmeierier	18.1	21.4	18.3	13.4	11.89	11.62	9.69	8.55
Setermeierier	-	-	32.8	25.7	23.50	21.19	19.73	20.50
Fetostysterier	26.0	30.3	23.2	15.4	15.25	15.34	12.30	12.76
Mysostkokerier			29.6	19.6	19.11	16.66	14.87	14.56
Kombinerte smør- og ostmeierier	25.9	30.7	24.4	14.7	14.42	14.61	12.68	11.81
Gammelostysterier	24.3	26.0	26.5	18.0	16.48	16.81	15.77	14.17
Kondenseringsfabrikker	28.6	35.6	31.6	20.8	17.17	16.90	17.05	17.08

Det Statistiske Centralbyrå, Oslo i mars 1932.

Gunnar Jahn.

S. Skappel.

Tabell 1. Meieriene fordelt etter produksjonsretning.

Fylke.	Melkesalg.		Smør- meierier.	Seier- meierier.	Komb- smør- og ost- meierier.	Gammel- ost- ysterier.	Fetostysterier.	Mysost- kokerier.	Meierier med blandet drift.	Konden- seringsfabrik- ker.
	Melkesalg- meierier.	Mottagel- sesstas- joner.								
Østfold	7	23	-	-	-	-	-	-	14	1
Akershus og Oslo	13	54	-	-	-	-	-	-	12	-
Hedmark	3	1	3	4	1	-	-	-	14	1
Opland	-	6	-	7	-	-	-	25	14	-
Buskerud	8	19	-	-	-	-	-	-	10	-
Vestfold	2	2	-	-	1	-	1	-	17	1
Telemark	2	-	-	-	-	-	-	-	8	-
Aust-Agder	-	-	-	-	-	-	-	-	5	-
Vest-Agder	2	1	-	1	1	-	1	-	8	-
Rogaland	3	1	-	-	7	1	3	1	20	-
Hordaland og Bergen	7	69	2	3	-	8	-	1	6	-
Sogn og Fjordane	-	2	30	17	-	4	1	-	14	-
Møre	2	1	16	2	1	-	-	4	10	-
Sør-Trøndelag	10	21	1	-	3	-	-	1	9	-
Nord-Trøndelag	3	6	3	-	6	-	8	-	14	1
Nordland	-	2	4	-	-	-	-	1	9	-
Troms og Finnmark	1	-	-	-	-	-	-	4	7	-
Riket 1930	63	208	59	34	20	13	14	37	191	4
— 1929	74	196	62	41	23	13	18	39	180	4
— 1928	75	207	63	31	26	16	24	42	156	5
— 1927	71	216	55	9	22	19	28	40	149	5
— 1926	70	231	56	11	32	19	34	34	127	5
— 1925	51	244	49	6	63	14	39	35	96	5

Tabell 2. Gjennomsnittlig melkemengde, antall personer og brandtakst ved produksjons- og melkesalgsmøierier og mottagelsesstasjoner.

(Kondenseringsfabrikkene er ikke tatt med.)

Fylke.	Innveiet kg. melk pr. meieri ved		Behandlet kg. melk pr. meieri ved produksjons- og melkesalgsmøierier.	Antall personer pr. meieri ved		Antall per- soner pr. 1 mill. kg. behandlet melk ved		Brandtakst pr. meieri ved		Brandtakst pr. 1 mill. kg. behandlet melk ved	
	produksjons- og melkesalg- meierier.	mottagelses- stasjoner.		produksjons- og melkesalg- meierier.	mottagelses- stasjoner.	produksjons- og melkesalg- meierier.	mottagelses- stasjoner.	produksjons- og melkesalg- meierier.	mottagelses- stasjoner.	produksjons- og melkesalg- meierier.	mottagelses- stasjoner.
	1000 kg.	1000 kg.	1000 kg.					1000 kr.	1000 kr.	1000 kr.	1000 kr.
Østfold	1 522	502	1 543	5.5	1.7	3.6	3.4	132	17	86	34
Akershus og Oslo	1 256	531	3 372	22.1	1.6	6.5	3.0	153	39	44	73
Hedmark	981	1 472	1 067	6.8	5.0	6.3	3.4	145	122	136	83
Opland	761	1 080	761	5.7	2.3	7.5	2.1	116	40	152	37
Buskerud	752	378	817	5.0	1.4	6.1	3.7	95	62	116	164
Vestfold	995	784	1 026	5.7	2.0	5.5	2.6	143	68	139	87
Telemark	1 584	-	1 619	9.1	-	5.6	-	138	-	85	-
Aust-Agder	1 226	-	1 226	8.6	-	7.0	-	140	-	114	-
Vest-Agder	653	247	653	4.5	1.0	6.8	4.1	81	26	124	105
Rogaland	1 428	371	1 442	10.0	2.0	6.9	5.4	165	10	114	27
Hordaland	472	139	881	6.0	1.2	6.8	8.6	201	12	228	86
Sogn og Fjordane	140	116	140	1.6	1.0	11.5	8.6	117	5	84	43
Møre	505	240	505	3.3	1.0	6.5	4.2	71	4	141	16
Sør-Trøndelag	686	294	1 024	5.6	1.7	5.5	5.7	132	30	129	100
Nord-Trøndelag	512	268	515	3.9	1.0	7.6	3.7	103	19	200	71
Nordland	473	243	508	4.8	1.5	9.4	6.2	87	10	171	41
Troms og Finnmark	580	-	588	4.5	-	7.6	-	122	-	207	-
Riket 1930	757	365	913	6.2	1.5	6.7	4.1	109	28	119	77

Tabell 3. Antall meierier, deres beliggenhet, eiendoms-

Nr.	Fylke.	Antall meierier i alt.	Derav		Avstand fra stasjon					Eiet av	
			by.	land.	inntil 1 km.	1-10 km.	10-20 km.	over 20 km.	mangler oppgave.	melkeleverandørene	andre.
1	Østfold	45	5	40	16	10	8	6	5	35	10
2	Akershus og Oslo	79	8	71	28	31	14	1	5	62	17
3	Hedmark	27	2	25	12	7	2	5	1	23	4
4	Opland	52	2	50	14	11	5	20	2	49	3
5	Buskerud	37	2	35	16	19	1	1	-	29	8
6	Vestfold	24	9	15	12	5	7	-	-	14	10
7	Telemark	10	6	4	2	7	-	1	-	10	-
8	Aust-Agder	5	4	1	5	-	-	-	-	5	-
9	Vest-Agder	14	6	8	5	2	5	2	-	13	1
10	Rogaland	36	8	28	20	12	4	-	-	33	3
11	Hordaland og Bergen	96	5	91	25	8	3	2	58	92	4
12	Sogn og Fjordane	68	1	67	10	13	12	24	9	66	2
13	Møre	36	6	30	13	15	5	2	1	32	4
14	Sør-Trøndelag	45	2	43	13	20	8	4	-	45	-
15	Nord-Trøndelag	41	3	38	10	20	8	3	-	39	2
16	Nordland	16	2	14	6	9	1	-	-	16	-
17	Troms og Finnmark	12	3	9	8	-	-	4	-	12	-
	Riket 1930	643	74	569	215	189	83	75	81	575	68
	— 1926	619	69	550	235	154	61	51	118	559	60
	— 1925	602	62	540	228	141	52	39	142	549	53

Tabell 4. Innveiet melkemengde samt tilbake-

Nr.	Fylke.	Innveiet fra egne leverandører kg.			Mottatt
		kumelk.	geitmelk.	fløte.	helmelk.
1	Østfold	52 876 310	-	-	1 056 268
2	Akershus og Oslo	56 387 918	-	304	54 500 921
3	Hedmark	39 311 254	121 039	-	1 916 617
4	Opland	41 040 567	2 475 967	-	26 294
5	Buskerud	20 663 727	47 714	-	1 093 469
6	Vestfold	27 896 363	-	-	578 864
7	Telemark	15 840 501	-	-	337 938
8	Aust-Agder	6 129 624	-	-	-
9	Vest-Agder	8 726 617	14 764	-	-
10	Rogaland	50 211 252	147 270	-	454 259
11	Hordaland og Bergen	21 422 580	409 573	1 570	10 307 995
12	Sogn og Fjordane	8 647 646	810 952	-	-
13	Møre	17 539 949	362 643	-	-
14	Sør-Trøndelag	22 629 887	11 000	1 198	7 890 500
15	Nord-Trøndelag	19 818 387	54 930	-	1 565 974
16	Nordland	6 908 353	178 588	23 950	480 446
17	Troms og Finnmark	6 425 553	537 974	-	82 700
	Riket 1930	422 476 468	5 172 414	27 022	80 292 245
	— 1929	403 993 281	4 873 070	33 471	78 403 293
	— 1928	389 423 693	4 002 237	31 248	77 367 344
	— 1927	377 448 087	3 282 318	34 403	73 582 402
	— 1926	365 740 905	2 566 534	15 935	74 720 863
	— 1925	349 396 873	2 431 991	39 876	75 585 592

form, driftstid, personale og brandtakst m. v.

Drevet av		Forbundet med				Antall meierier med oppgitt driftstid				Personale			Brandtakst kr.		Nr.
eierne.	for- pakter.	inn- kjøps- lag	handel	annen virk- sombhet	under 5 mnd.	6-8 mnd.	9-11 mnd.	12 mnd.	menn.	kvinn- ner.	i alt.	i alt.	derav på annen drift.		
40	5	-	11	-	-	-	-	45	137	100	237	5 065 048	194 600	1	
75	4	4	13	1	-	-	-	79	429	211	640	5 754 310	391 200	2	
24	3	1	3	1	4	4	3	16	164	149	313	5 962 257	173 850	3	
45	7	5	5	-	8	8	10	26	140	136	276	5 593 423	93 350	4	
36	1	4	22	-	-	1	1	35	53	63	116	2 886 180	140 360	5	
23	1	1	6	2	-	-	-	24	120	90	210	4 336 995	451 310	6	
10	-	-	-	-	-	1	1	8	33	58	91	1 377 710	-	7	
5	-	1	1	-	-	-	-	5	15	28	43	697 750	130 000	8	
14	-	-	-	-	1	-	-	13	27	32	59	1 080 640	39 880	9	
33	3	-	-	5	-	-	-	36	149	203	352	5 785 978	239 700	10	
94	2	-	7	-	4	8	5	79	72	163	235	6 080 460	260 000	11	
68	-	2	1	-	12	16	10	30	15	93	108	783 310	-	12	
35	1	-	2	1	2	2	11	21	48	68	116	2 501 110	35 000	13	
39	6	6	-	-	-	2	4	39	86	85	171	3 794 245	752 500	14	
34	7	8	-	2	-	1	3	37	119	52	171	4 052 845	145 900	15	
15	1	1	-	-	2	2	1	11	32	38	70	1 236 790	40 000	16	
8	4	1	-	-	1	-	1	10	33	44	77	1 460 010	-	17	
598	45	34	71	12	34	45	50	514	1 672	1 613	3 285	58 449 061	3 087 650		
561	58	27	65	12	23	50	44	502	1 533	1 699	3 232	60 978 042	3 239 900		
557	45	25	65	5	16	33	52	494	1 464	1 694	3 158	61 364 651	2 888 940		

levering av skummetmelk og myse m. v.

fra andre meierier kg.		Tilbakelevert til leverandørene kg.		Foret op på meieriene kg.		Ikke nyttet myse kg.	Nr.
skummetmelk	fløte.	skummetmelk.	myse.	skummetmelk.	myse.		
101 887	-	5 864 514	2 936 169	69 750	165 000	20 000	1
827 465	1 289 942	8 479 828	1 028 447	-	-	130 000	2
1 017 767	29 406	5 192 910	3 569 731	3 000	3 000	70 370	3
-	-	1 360 810	2 585 511	-	-	168 593	4
60 434	12 259	1 270 343	1 011 609	20 564	20 000	80 000	5
78 054	1 150	3 838 689	1 037 994	213 655	191 665	160 000	6
-	14 145	2 762 572	448 630	-	-	134 650	7
-	-	1 218 597	540 000	-	-	216 056	8
-	-	366 881	389 350	140 000	140 000	390 000	9
-	11 200	6 313 696	3 475 065	357 274	1 677 644	70 000	10
110 000	216 178	928 953	2 266 906	-	-	-	11
-	-	4 485 484	622 000	-	-	-	12
350	380	2 808 179	467 005	-	-	-	13
203 324	157 147	2 810 841	134 000	204 000	463 000	-	14
4 990	5 343	1 602 422	460 508	49 587	97 900	261 000	15
-	200	440 080	20 000	2 442	-	210 000	16
-	13 854	112 866	25 000	-	41 114	-	17
2 404 271	1 751 204	49 857 665	21 017 925	1 060 272	2 799 323	1 910 669	
3 399 230	2 393 357	41 617 560	16 344 082	743 453	3 395 218	3 125 606	
4 263 064	2 204 818	36 908 127	15 338 949	410 699	2 615 583	2 209 705	
4 180 680	1 862 655	37 738 207	17 203 133	488 602	1 965 190	2 765 660	
4 500 562	2 458 757	34 355 472	14 986 444	170 295	1 563 700	1 475 450	
1 641 379	1 317 737	19 298 157	8 036 785	159 786	1 127 545	1 028 130	

Tabell 5. Melkens fettinnhold, avregningsformer og

Nr.	Fylke.	Antall meierier med regelmessig fettbest.	Gj.snittl. fett pct.	Antall meierier med fett pct. i melken				Månedlig avregning.	Utbetaling etter leveranse	
				under 3.25.	3.26—3.50.	3.51—3.75.	over 3.76.		innen 1 måned.	over 1 måned efter.
1	Østfold	37	3.58	1	6	22	2	45	39	5
2	Akershus og Oslo	70	3.65	-	8	48	13	78	65	13
3	Hedmark	20	3.75	-	-	12	7	23	15	7
4	Opland	45	3.62	-	7	27	5	43	43	1
5	Buskerud	27	3.67	-	1	20	3	35	33	1
6	Vestfold	17	3.50	-	10	8	1	24	21	1
7	Telemark	7	3.55	-	3	6	-	9	9	-
8	Aust-Agder	5	3.69	-	-	4	1	5	5	-
9	Vest-Agder	11	3.81	-	-	5	6	13	12	1
10	Rogaland	28	3.70	-	-	14	15	31	18	14
11	Hordaland og Bergen	86	3.62	-	18	51	12	92	82	1
12	Sogn og Fjordane	53	3.57	2	20	17	8	51	31	13
13	Møre	33	3.66	-	4	19	4	34	20	11
14	Sør-Trøndelag	40	3.69	-	3	25	9	37	37	8
15	Nord-Trøndelag	38	3.63	-	4	28	2	22	19	13
16	Nordland	15	3.51	1	6	6	-	16	6	7
17	Troms og Finnmark	12	3.57	-	6	3	2	12	3	8
	Riket 1930	544	3.63	4	96	315	90	570	458	104
	— 1926	417	3.58	6	96	238	34	581	506	51
	— 1925	379	3.53	12	143	180	14	571	513	51

Tabell 6. Produksjon av

Nr.	Fylke.	Smør.	Schweizerost.	Edamerost.	Goudaost		Nøkkelost			
					helfet.	halvfet.	helfet.	halvfet.	kvartfet.	mager.
1	Østfold	227 064	-	1 769	251 014	31 594	35 028	65 909	37 749	103 380
2	Akershus og Oslo	669 099	49 966	2 087	105 257	28 245	-	79 341	23 531	137 760
3	Hedmark	440 833	-	2 112	229 008	40 861	7 239	186 806	53 745	102 933
4	Opland	291 330	159 957	722	167 505	14 562	12 181	69 108	67 354	92 979
5	Buskerud	133 675	37 000	3 964	219 420	3 580	1 068	35 213	31 832	29 741
6	Vestfold	197 579	10 731	7 562	171 617	3 862	2 482	94 422	88 956	41 693
7	Telemark	191 088	-	166	32 019	1 474	285	66 074	9 214	45 484
8	Aust-Agder	87 930	-	2 346	56 432	1 874	2 262	38 216	50 758	13 919
9	Vest-Agder	74 753	-	32 900	73 546	8 168	1 611	48 298	71 313	24 073
10	Rogaland	492 057	39 505	94 837	873 844	81 169	56 873	342 791	52 642	11 944
11	Hordaland og Bergen	187 181	6 650	3 364	64 622	13 652	2 308	48 741	36 311	17 433
12	Sogn og Fjordane	270 409	-	17 128	24 298	2 094	1 040	1 300	-	-
13	Møre	277 711	-	419	90 018	81 671	391	239 102	60 853	74 743
14	Sør-Trøndelag	214 196	-	3 590	44 285	152 768	-	5 265	2 552	41 893
15	Nord-Trøndelag	133 046	237 189	37 652	174 155	175 497	5 814	33 156	29 230	23 486
16	Nordland	41 991	-	200	159 858	55 649	-	16 071	4 812	14 890
17	Troms og Finnmark	15 222	-	740	150 111	38 172	-	4 009	8 147	60 558
	Riket 1930	3 945 164	540 998	211 558	2 887 009	734 892	128 582	1 373 822	628 999	836 909
	— 1929	3 767 517	464 395	164 062	2 436 447	805 375	72 426	913 289	715 305	841 436
	— 1928	3 298 877	405 061	-	2 700 605	726 506	88 688	1 053 996	779 102	968 043
	— 1927	3 245 901	381 813	-	2 632 728	686 806	62 375	896 520	746 314	1 005 954
	— 1926	3 355 202	462 809	-	2 487 322	601 497	67 606	576 437	725 267	1 196 191
	— 1925	2 667 596	402 350	-	3 033 959	601 108	-	895 705	898 239	843 512

meierienes fordeling på størrelsesgrupper.

Avregning etter fettinnhold					Fast pris pr. kg.	Anvendt reduktase-prøve.	Antall meierier med innveiet kg. melk pr. år						Nr.
diff. uopgitt.	diff. 0.4	diff. 0.3.	diff. 0.2.	diff. 0.1.			under 100 000.	100000-200 000.	200000-500 000.	500000-1 mill.	1 mill.-2 mill.	over 2 mill.	
2	2	23	3	-	15	22	4	2	15	11	6	7	1
4	-	36	15	6	18	49	2	10	27	27	9	4	2
-	-	3	12	1	11	4	4	1	6	10	1	5	3
1	1	21	18	1	10	12	10	4	9	13	12	4	4
2	-	9	10	1	15	10	4	6	13	12	-	2	5
1	-	3	8	-	12	8	3	1	7	3	5	5	6
-	-	1	3	1	5	4	1	-	-	6	-	3	7
-	-	1	4	-	-	1	-	-	-	3	1	1	8
-	-	-	10	1	3	3	1	1	6	4	1	1	9
2	1	15	10	-	8	14	2	3	9	9	8	5	10
6	-	5	63	7	15	5	46	22	16	9	-	2	11
45	-	2	11	2	8	2	31	22	15	-	-	-	12
13	-	1	14	2	6	3	8	8	15	2	1	2	13
-	-	1	19	14	11	6	5	10	19	7	2	2	14
3	-	6	23	4	5	5	3	7	19	8	3	1	15
4	-	-	8	2	2	1	3	3	6	2	2	-	16
-	1	8	3	-	-	3	2	-	6	2	2	-	17
83	5	135	234	42	144	152	129	100	188	128	53	44	
-	15	112	106	32	164	42	112	126	185	118	42	36	
-	29	96	85	31	155	15	105	114	185	123	40	35	

smør, ost og mysost i kg.

Pultost.	Gam-melost.	Andre ostsorter.	Kasein.	Geitmysost		Fløtemysost		Mysost.	Prim.	Nr.
				ekte.	blandet.	helfet.	halvket.			
13 376	-	-	-	-	-	3 858	19 354	28 927	61 161	1
220 346	-	-	79 524	-	-	1 493	12 308	8 951	15 684	2
308 210	-	168	55 764	9 811	94 286	2 875	42 157	163 197	61 534	3
88 875	-	32 951	1 048 547	34 646	2 070 184	5 425	37 523	58 908	19 124	4
30 700	-	1 890	23 425	2 950	64 194	62	38 894	69 368	33 436	5
42 004	-	984	3 237	-	-	3 500	17 967	125 121	38 883	6
20 206	-	-	16 580	-	-	-	385	12 445	62 642	7
15 631	-	-	263	-	-	-	3 066	49 995	7 975	8
10 846	-	-	-	1 100	18 021	556	18 268	62 633	14 198	9
78 072	4 797	26 806	650	11 674	100 226	7 700	132 480	474 899	31 549	10
13 003	144 092	-	8 570	42 584	20 509	-	27 763	41 270	14 768	11
-	40 597	16 001	360	86 658	8 035	80	27 000	10 739	800	12
5 823	-	4 500	11 770	29 471	93 788	7 523	56 819	257 217	15 724	13
285	13 716	-	18 982	-	12 760	275	61 012	86 198	9 384	14
-	-	194	339	-	94 826	19 950	142 671	311 203	13 806	15
2 174	2 766	3 037	-	14 419	23 353	5 235	4 624	132 295	1 000	16
2 559	-	244	3 195	44 100	128 438	4 860	22 785	97 420	16 015	17
852 110	205 968	86 775	1 271 206	277 413	2 728 600	63 392	665 076	1 990 786	417 683	
869 023	240 203	74 349	1 419 871	236 689	2 788 997	101 364	590 505	2 120 601	454 836	
731 489	241 148	116 891	1 076 291	187 544	2 474 441	98 282	577 117	2 544 895	401 443	
694 568	236 525	76 729	1 393 057	135 255	2 557 256	233 493	481 972	2 552 275	366 985	
765 141	207 596	97 029	822 090	105 399	1 915 668	150 388	354 634	2 562 731	332 089	
700 925	201 878	163 818	679 431	[1 988	610]	190 938	322 821	3 330 880	536 100	

Tabell 7. Salg av melk.

Fylke.	Av meierienes innveiede melkemengde gikk i alt til direkte salg, kg.					Fra bymeieriene solgtes i alt, kg.				Salgets procentiske fordeling ved bymeierier med fullstendige opgaver:		
	hmelk.	skummet-melk.	fløte.	i alt.	pct. av inn-veiet melk.	hmelk.	skummet-melk.	fløte.	i alt.	hel-	skummet-	fløte.
										melk.	melk.	
Østfold	20 695 010	4 396 679	1 111 305	26 202 994	49	4 882 038	2 117 565	667 643	7 667 246	63	28	9
Akershus og Oslo . . .	14 206 610	15 463 555	3 600 364	33 270 529	59	37 900 364	14 138 984	3 836 425	55 875 773	68	25	7
Hedmark	5 362 095	581 034	991 058	6 934 187	18	3 833 077	558 401	136 269	4 527 747	85	12	3
Opland	9 749 513	3 388 679	558 441	13 696 633	31	1 225 600	650 750	122 900	1 999 250	61	33	6
Buskerud	9 768 061	2 885 767	573 777	13 227 605	64	725 745	845 099	173 790	1 744 634	42	48	10
Vestfold	7 358 502	3 773 988	896 832	12 029 322	43	5 034 416	2 831 793	630 729	8 496 938	59	33	8
Telemark	5 721 794	1 283 458	453 802	7 459 054	47	4 779 771	973 722	400 805	6 154 298	78	16	6
Aust-Agder	1 794 799	638 000	220 500	2 653 299	43	1 529 799	493 000	185 000	2 207 799	69	23	8
Vest-Agder	3 101 303	1 263 029	298 178	4 662 510	53	2 335 950	986 300	245 240	3 567 490	65	28	7
Rogaland	14 357 501	4 081 266	1 327 698	19 766 465	39	11 145 164	2 925 886	858 644	14 929 694	74	20	6
Hordaland og Bergen .	10 984 884	1 835 683	484 414	13 304 981	61	11 028 341	1 718 750	581 400	13 328 491	68	24	8
Sogn og Fjordane . . .	1 013 728	193 910	37 885	1 245 523	13	165 585	35 500	10 389	211 474	78	17	5
Møre	3 652 437	2 448 946	441 859	6 543 242	37	3 214 958	2 339 265	401 208	5 955 431	54	39	7
Sør-Trøndelag	5 972 196	6 091 550	1 295 267	13 359 013	59	4 694 398	3 643 077	843 887	9 181 362	51	40	9
Nord-Trøndelag	3 518 951	2 095 572	454 656	6 069 179	31	1 219 678	675 265	114 301	2 009 244	61	34	5
Nordland	2 611 101	334 813	114 387	3 060 301	43	2 006 024	118 240	56 830	2 181 094	88	8	4
Troms og Finnmark .	1 559 528	689 726	171 859	2 421 113	35	1 364 100	610 915	163 611	2 138 626	64	29	7
Riket 1930	121 428 013	51 445 655	13 032 282	185 905 950	44	97 085 008	35 662 512	9 429 071	142 176 591	67	26	7
— 1929	122 594 556	49 958 125	12 820 895	185 373 576	45	93 887 707	35 677 755	9 810 693	139 376 155	67	26	7
— 1928	118 012 340	51 426 805	11 841 272	181 280 417	47	90 645 316	38 081 786	9 361 811	138 088 913	66	27	7
— 1927	116 336 990	49 152 822	12 337 856	177 827 668	47	90 066 616	37 378 402	9 576 566	137 021 584	64	28	8
— 1926	111 579 590	42 936 681	10 089 658	164 605 929	45	90 874 406	34 774 797	8 876 475	134 525 678	62	30	8
— 1925	112 406 272	39 621 022	8 615 996	160 643 290	46	91 838 708	31 797 210	7 162 571	130 798 489	58	34	8

Rekke VIII.

Trykt 1931 (forts. suite):

- Nr. 147. Lønninger 1930. (*Gages et salaires.*)
- 148. Norges skibsfart 1929. (*Navigation.*)
- 149. Norges kommunale finanser 1928—29. (*Finances des communes.*)
- 150. Det civile veterinærvesen 1929. (*Service vétérinaire civil.*)
- 151. Den Norske Statskasses finanser 1913/14—1931/32. (*Finances de l'État.*)
- 152. Meieribruket i Norge i 1929. (*L'industrie laitière de la Norvège en 1929.*)
- 153. Sjømannstrygden 1928. Fiskertrygden 1928. (*Assurances contre les accidents des marins. Assurances contre les accidents des marins pêcheurs.*)
- 154. Industrierbeidertrygden. Ulykkestrygden 1928. (*Assurances contre les accidents du travail.*)
- 155. Norges bergverksdrift 1930. (*Mines et usines.*)
- 156. Private aktiebanker 1930. (*Banques privées par actions.*)
- 157. Stortingsvalget 1930. (*Élections en 1930 pour le «Storting».*)
- 158. Arbeidslønnen i jordbruket. Driftsåret 1930—31. (*Salaires des ouvriers agricoles 1930—1931.*)
- 159. Norges postvesen 1930. (*Statistique postale.*)
- 160. Norges telegrafvesen 1929—1930. (*Télégraphes et téléphones de l'État.*)
- 161. Norges industri 1928 og 1929. (*Statistique industrielle de la Norvège.*)
- 162. Sinnssykeasylenes virksomhet 1929. (*Hospices d'aliénés.*)
- 163. Skolevesenets tilstand 1928—1929. (*Instruction publique.*)
- 164. Tariffavtaler og arbeidskonflikter 1930. (*Conventions collectives et conflits du travail en 1930.*)
- 165. Arbeidsledighetstillingen 15 januar 1931 ved de Offentlige Arbeidskontorer. (*Recensement des chômeurs 15 janvier 1931 par les Offices publics de Placement.*)
- 166. Landbruksareal og husdyrhold 1931. Representativ telling. (*Superficies agricoles et élevage du bétail de l'année 1931. Recensement représentatif.*)
- 167. Norges fiskerier 1929. (*Grandes pêches maritimes.*)
- 168. De spedalske i Norge 1926—1930. (*Rapport sur les lépreux en Norvège pour les années 1926—1930.*)
- 169. Syketrygden. (*Assurance-maladie.*)
- 170. Norges sparebanker 1930. (*Caisses d'épargne.*)
- 171. Jordbrukstillingen 20 juni 1929. Tredje hefte. Brukenes antall og størrelse m. v. (*Recensement du 20 juin 1929. Propriétés foncières rurales, nombre et grandeur, etc.*)
- 172. Norges handel 1930. (*Commerce.*)
- 173. Forsikringselskaper 1930. (*Sociétés d'assurances.*)

Trykt 1932:

- 174. Sundhetstilstanden og medisinalforholdene 1929. (*Rapport sur l'état sanitaire et médical.*)
- 175. Det civile veterinærvesen 1930. (*Service vétérinaire civil.*)
- 176. Rekruttering 1927. (*Recrutement.*)
- 177. Norges jernbaner 1930—31. (*Chemins de fer norvégiens.*)
- 178. Norges industri 1930. (*Statistique industrielle de la Norvège.*)
- 179. Meieribruket i Norge i 1930. (*L'industrie laitière de la Norvège en 1930.*)

- Det Statistiske Centralbyrå har dessuten bl. a. utgitt følgende verker:
- Statistisk Årbok for kongeriket Norge. Senest utkommet: 50de årgang 1931. Oslo 1931.
(*Annuaire statistique de la Norvège.*)
- Statistiske Meddelelser. Senest utkommet: 49de bind 1931. Oslo 1932.
(*Bulletin mensuel du Bureau Central de Statistique.*)
- Månedsopgaver over vareomsætningen med utlandet 1931. Nittende bind. Oslo 1932.
(*Bulletin mensuel du commerce extérieur en 1931. Dix-neuvième année.*)
- Fortegnelse over Norges Offisielle Statistikk m. v. 1828—31 desember 1920.
Kristiania 1889, 1913 og 1922. (*Catalogue de la Statistique officielle.*)
- Statistiske Oversigter 1914. Kristiania 1914. Statistiske Oversikter 1926. Oslo 1926.
(*Résumé rétrospectif 1914 et 1926.*)

Samtlige verker er til salgs hos H. Aschehoug & Co., Oslo.

Av «Norges handel», årgangene 1911, 1912, 1913, 1915 og 1921, er Byråets beholdning meget knapp, hvorfor man vilde være taknemlig for å få overlatt eksemplarer av disse årganger.

31 mars 1932.